

EUROPESE CENTRALE BANK

STATISTIEKEN VAN DE ECB

APRIL 2006

BCE ECB EZB EKT EKP

EEN OVERZICHT

NL

EUROPESE CENTRALE BANK

STATISTIEKEN VAN DE ECB EEN OVERZICHT

APRIL 2006

In 2006 verschijnt
in alle publicaties
van de ECB
een motief van
het bankbiljet
van €5.

© Europese Centrale Bank, 2006

Adres

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main, Duitsland

Postadres

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main, Duitsland

Telefoon

+49 69 1344 0

Website

<http://www.ecb.int>

Fax

+49 69 1344 6000

Telex

411 144 ecb d

Alle rechten voorbehouden.

*Het maken van kopieën voor educatieve
en niet-commerciële doeleinden is
toegestaan, mits de bron wordt vermeld.*

ISSN 1725-1834 (internet)

INHOUD

1	SAMENVATTING	5	16 RECHTSINSTRUMENTEN VAN DE ECB TEN AANZIEN VAN STATISTIEKEN	36
2	STATISTIEKEN BETREFFENDE MONETAIRE FINANCIËLE INSTELLINGEN (MFI'S)	11	BIJLAGE 1	
			De frequentie en tijdigheid van publicatie van geaggregeerde statistieken voor het eurogebied	39
3	OVERIGE STATISTIEKEN BETREFFENDE FINANCIËLE INTERMEDIAIRS	19	BIJLAGE 2	
			Beschikbaarheid van gegevens	41
4	STATISTIEKEN BETREFFENDE RENTETARIEVEN (ANDERS DAN MFI-RENTETARIEVEN)	20	BIJLAGE 3	
			Enige verwijzingen	44
5	STATISTIEKEN BETREFFENDE EFFECTEN (MET INBEGRIJ VAN AANDELEN)	21		
6	STATISTIEKEN BETREFFENDE DE BETALINGSBALANS EN DE INTERNATIONALE INVESTERINGSPOSITIE	22		
7	DE INTERNATIONALE RESERVES VAN HET EUROSISTEEM	27		
8	STATISTIEKEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ROL VAN DE EURO	28		
9	EFFECTIEVE WISSELKOERSEN VAN DE EURO	29		
10	STATISTIEKEN BETREFFENDE OVERHEIDSFINANCIËN	29		
11	EUROGEBIEDREKENINGEN BETREFFENDE INSTITUTIONELE SECTOREN	30		
12	STATISTIEKEN BETREFFENDE BETALINGS- EN EFFECTENAFWIKKELSYSTEMEN	33		
13	STATISTISCHE ASPECTEN VAN UITBREIDING VAN HET EUROGEBIED	34		
14	DE UITWISSELING VAN STATISTISCHE GEGEVENS	34		
15	PUBLICATIE- EN HERZIENINGSBELEID	35		

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

bbp	bruto binnenlands product
BIB	Bank voor Internationale Betalingen
CIU	<i>collective investment undertaking</i> ofwel collectieve beleggingsinstelling
CSDB	<i>centralised securities database</i> ofwel gecentraliseerde effectendatabase
ECB	Europese Centrale Bank
ECU	<i>European Currency Unit</i> ofwel Europese Geldeenheid
EER	<i>effective exchange rate</i> ofwel effectieve wisselkoers
EMI	Europees Monetair Instituut
EMU	Economische en Monetaire Unie
ESCB	Europees Stelsel van Centrale Banken
ESR 95	Europees Systeem van Rekeningen 1995
EU	Europese Unie
GESMES	<i>generic statistical message</i> ofwel generieke statistische boodschap
IMF	Internationaal Monetair Fonds
M1, M2, M3	door de ECB gedefinieerde en gebruikte monetaire aggregaten
MFI	monetaire financiële instelling
MMF	<i>money market fund</i> ofwel geldmarktfonds
MUFA's	<i>monetary union financial accounts</i> ofwel financiële rekeningen van de Monetaire Unie
OFI	overige (niet-monetaire) financiële intermediair
PB	Publicatieblad van de Europese Unie
SDMX	<i>statistical data and metadata exchange</i> ofwel statistische gegevens- en metagegevensuitwisseling
SDR	<i>special drawing right</i> ofwel bijzonder trekkingsrecht
SNR 93	Stelsel van Nationale Rekeningen 1993

Aan de lezer

De tekst bevat een groot aantal verwijzingen naar rechtsinstrumenten van de ECB en de Gemeenschap en naar ander materiaal. Een overzicht van de door de ECB gepubliceerde rechtsinstrumenten is opgenomen in paragraaf 16; ander materiaal dat wordt genoemd is opgenomen in Bijlage 3. De elektronische versie van dit document (die beschikbaar is op www.ecb.int/publications) bevat links naar de genoemde documenten.

I SAMENVATTING

I.1 HET GEBRUIK, DE INHOUD EN DE BELANGRIJKSTE KENMERKEN VAN DE ECB-STATISTIEKEN

1. Het hoofddoel van het Eurosysteem¹ is het handhaven van prijsstabiliteit in het eurogebied. Onverminderd het doel van prijsstabiliteit moet het Eurosysteem het algemene economische beleid in het eurogebied ondersteunen. In het kader van deze doelstellingen legt de Europese Centrale Bank (ECB) het monetaire beleid in het eurogebied ten uitvoer en kan zij valutamarktoperaties verrichten. De ECB moet tevens bijdragen aan de stabiliteit van het financiële stelsel. De tenuitvoerlegging van al deze taken vereist een grote hoeveelheid statistische gegevens, die worden verschaft door het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB) of het Eurosysteem of door de Europese Commissie in samenwerking met de nationale statistische instellingen.² Dit rapport richt zich voornamelijk op de statistieken die benodigd zijn om deze taken te ondersteunen. Het ESCB verzamelt tevens statistieken voor meer operationele doeleinden, hoofdzakelijk met betrekking tot betalings- en effectenafwikkelingsystemen; deze statistieken worden hier slechts in het kort behandeld. Dit rapport houdt zich voornamelijk bezig met geaggregeerde gegevens voor het eurogebied. De nationale bijdragen aan deze aggregaten, en de door de centrale banken voor nationale doeleinden verzamelde gegevens, blijven hier buiten beschouwing.

2. Globaal gesproken ligt de verantwoordelijkheid voor statistieken bij de ECB en de Commissie, en wel in de volgende verdeling. De ECB is op Europees niveau verantwoordelijk voor monetaire en bancaire statistieken en statistieken betreffende financiële markten. De verantwoordelijkheid wordt met de Commissie gedeeld op de terreinen van de betalingsbalans, de internationale investeringspositie, financiële rekeningen, en niet-financiële rekeningen uitgesplitst naar institutionele sector. De Commissie is verantwoordelijk voor de overige statistische terreinen, waarbij de ECB als gebruikster

zeer geïnteresseerd is in statistieken betreffende prijzen en kosten, nationale rekeningen en een breed scala van andere economische statistieken. Deze verantwoordelijkheden, en de regelingen voor samenwerking, zijn vastgelegd in een zogeheten “Memorandum of Understanding”, waarvan de thans geldende versie in maart 2003 overeengekomen is.

3. Dit rapport, dat een actualisering vormt van een in mei 2000 door de ECB gepubliceerd rapport getiteld “Door het ESCB verzamelde en samengestelde statistische gegevens”, beoogt één enkele toegankelijke bron van informatie over de statistieken van de ECB te zijn. Het beschrijft de stand van zaken ten aanzien van de verschaffing van statistische gegevens eind 2005, en geeft aan waar de gegevens vallen onder ECB-rechtsinstrumenten. Het onderhavige rapport wijst tevens op mogelijke verdere ontwikkelingen op terreinen waar de statistieken van de ECB nog steeds onvolledig of ontoereikend zijn. De door de ECB gehanteerde vereisten ten aanzien van algemene economische statistieken, waarvoor op Gemeenschapsniveau de Europese Commissie verantwoordelijk is, worden behandeld in een afzonderlijke publicatie van de ECB, de “Herziening van de vereisten voor algemene economische statistieken” (december 2004). Op dit terrein verricht de ECB echter ook op eigen initiatief enige statistische werkzaamheden. De belangrijkste voorbeelden hiervan zijn de seizoenaanpassing van de maandelijkse geharmoniseerde consumptieprijsindex van de Europese Commissie, die wordt gebruikt om de inflatie in het eurogebied te volgen, en de samenstelling van halfjaarlijkse gemiddelden van de huizenprijzen voor het eurogebied op grond van niet-geharmoniseerde gegevens. De voor seizoen gecorrigeerde geharmoniseerde consumptieprijzen en de huizenprijzen worden hier niet besproken.

1 Het Eurosysteem bestaat uit de ECB en de centrale banken van de lidstaten van de Europese Unie die de euro hebben ingevoerd. Het ESCB bestaat uit de ECB en de centrale banken van alle EU-lidstaten.

2 Eurostat is de statistische afdeling van de Europese Commissie. Eurostat en de nationale statistische instellingen van de EU-lidstaten vormen samen het Europees Statistisch Stelsel.

4. Het Verdrag betreffende de Europese Unie wees aan het Europees Monetair Instituut (EMI) de taak toe van het treffen van de statistische voorbereidingen voor de derde fase van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en, meer in het bijzonder, van het bevorderen van de noodzakelijke harmonisatie van statistieken. Het EMI presenteerde in juli 1996 een overzicht van de statistische vereisten voor het begin van de EMU. In de derde fase van de EMU, die in januari 1999 begon, moest de ECB, daarbij geholpen door de nationale centrale banken van de Europese Unie (EU), statistieken verzamelen om het mogelijk te maken dat de taken van de ECB worden uitgevoerd en, waar nodig, bijdragen aan de verdere harmonisatie van deze statistieken. Binnen het ESCB vereisen de Statuten³ dat de ECB de voor de uitvoering van de taken van het ESCB benodigde statistische gegevens bepaalt en dat de verzameling van statistieken zoveel mogelijk plaatsvindt door de nationale centrale banken. Globaal gesproken verzamelen deze (en in sommige gevallen andere nationale autoriteiten) gegevens van rapporterende instellingen en andere nationale bronnen, stellen hun bijdrage aan de aggregaten voor het eurogebied samen en versturen deze naar de ECB, die vervolgens de aggregaten voor het eurogebied samenstelt. De ECB en de nationale centrale banken ontwikkelen samen statistische methodologieën.

5. De nationale centrale banken dragen, krachtens artikel 34 en 14.3 van de Statuten en binnen het kader van Verordening (EG) nr. 2533/98 met betrekking tot het verzamelen van statistische gegevens door de ECB, tevens bij aan het opstellen van de ECB-rechtsinstrumenten op het terrein van de statistieken. Op die terreinen waar de behoeften van de ECB voldoende vaststaan, worden de vereisten formeel vastgelegd in een rechtsinstrument dat door de Raad van Bestuur van de ECB wordt goedgekeurd. Een lijst van deze rechtsinstrumenten is opgenomen in paragraaf 16; in de loop der tijd zijn zij over het algemeen bredere terreinen van statistische-gegevensverschaffing aan de ECB gaan betreffen, binnen het kader zoals uiteengezet in de Gemeenschapswetgeving. Voor veel aanvul-

lende informatie, en op die terreinen waar de vereisten van de ECB nog niet vaststaan, is de ECB in feite afhankelijk van de bevoegdheden van de nationale centrale banken (en andere nationale autoriteiten) om statistieken te verkrijgen.

6. Naast de samenwerking met de instellingen van de Gemeenschap vereisen de Statuten van de ECB dat zij op het vlak van statistieken ook samenwerkt met internationale organisaties. Voor zover mogelijk zijn de statistieken van de ECB conform Europese en internationale normen (met een paar noodzakelijke uitzonderingen die in dit rapport worden vermeld). Dit helpt niet alleen de statistieken nuttiger te maken, maar helpt tevens de rapportagelast tot een minimum te beperken. De ECB heeft hiertoe een voordelen/kosten-procedure ontwikkeld waarin voorstellen tot belangrijke veranderingen worden uitgelegd en beargumenteerd, bestudeerd, voor zover mogelijk van een kostenberekening worden voorzien, en, zo nodig, aangepast of verworpen.

7. De beleidsverantwoordelijkheid van het Eurosysteem betreft primair het eurogebied. Willen de statistieken van nut zijn, dan zullen zij voor het gehele eurogebied moeten worden geaggregeerd. Dit vereiste roept vragen op ten aanzien van de harmonisatie (aangezien de gegevens voldoende homogeen moeten zijn om zinvolle aggregatie mogelijk te maken) en maakt het, met name op het terrein van monetaire en bancaire statistieken en statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie (en de financiële rekeningen die daar deels van worden afgeleid), nodig dat er voldoende gegevens zijn om de aggregaten voor het eurogebied te kunnen samenstellen. Met name transacties en posities binnen het eurogebied zouden moeten worden onderscheiden van die buiten het eurogebied, om zo consolidatie op eurogebiedniveau te bereiken.

3 De Statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank is een protocol bij het Verdrag betreffende de Europese Unie, dat in februari 1992 in Maastricht is ondertekend.

8. Naast de gegevens voor het eurogebied zouden nationale bijdragen aan de eurogebiedaggregaten een belangrijke component kunnen vormen voor de analyse van ontwikkelingen, met inbegrip van het transmissiemechanisme van het monetaire beleid en de mate van marktintegratie. Bovendien is artikel 5 van de Statuten betreffende de verzameling van statistische gegevens van toepassing op alle EU-lidstaten, en in de Statuten zijn statistieken een verantwoordelijkheid van de Algemene Raad van de ECB, waarin ook de presidenten van de centrale banken van de lidstaten die geen deel uitmaken van het eurogebied zitting hebben. De Verordening van de EU-Raad betreffende statistieken van de ECB erkent dat – hoewel de door de ECB goedgekeurde rechtsinstrumenten voor niet-deelnemende lidstaten niet bindend zijn – alle EU-lidstaten moeten bijdragen aan het voldoen aan de vereisten krachtens artikel 5 van de Statuten. Dienovereenkomstig verschaffen de niet-deelnemende lidstaten aan de ECB een grote hoeveelheid statistische gegevens die wordt gebruikt voor het volgen van hun economieën en om te kunnen beoordelen of zij klaar zijn voor invoering van de euro.

9. De frequentie en tijdigheid (en uiteraard ook andere kwaliteitsaspecten) vormen een integrerend onderdeel van de vereisten. Om de ECB in staat te stellen tijdige eurogebiedaggregaten te publiceren met betrekking tot de monetaire en bancaire statistieken en de statistieken betreffende financiële markten en de betalingsbalans, zijn maandelijkse gegevens nodig die voor de ECB beschikbaar zijn binnen een periode variërend van ongeveer drie tot zeven weken na het einde van de maand waarop zij betrekking hebben. Gedetailleerdere kwartaalgegevens zouden beschikbaar moeten komen volgens een langer tijdschema, binnen niet meer dan drie maanden. Kwartaalgegevens betreffende eurogebiedrekeningen, die grotendeels afhankelijk zijn van andere driemaandelijkse bronnen, worden onvermijdelijk wat later geproduceerd; het langetermijndoel is desalniettemin deze gegevens te verkrijgen binnen drie maanden na het eind van het kwartaal waarop zij betrekking hebben.

10. Statistische gegevens zijn van het meeste nut voor economische analyse als een aanzienlijke hoeveelheid vergelijkbare gegevens beschikbaar is. Voor de meeste statistieken voor het eurogebied zijn best-mogelijke schattingen gemaakt voor de perioden van vóór het begin van de reeksen, in enkele gevallen tot 1980 of nog vroeger, hoewel zulke vroege gegevens niet geheel vergelijkbaar kunnen zijn met de huidige gegevens.

1.2 MONETAIRE STATISTIEKEN EN STATISTIEKEN BETREFFENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN EN MARKTEN

11. De monetaire-beleidsstrategie van het Eurosysteem kent een vooraanstaande rol toe aan de geldhoeveelheid, zoals tot uitdrukking gebracht door de bekendmaking van een referentiewaarde voor de groei van M3, een ruim monetair aggregaat. De geldhoeveelheid bestaat voor een groot deel uit de liquide passiva van de monetaire financiële instellingen (MFI's) die de rapportagepopulatie vormen voor de monetaire statistieken. Het criterium op grond waarvan een instelling wordt gerekend tot de MFI-sector is, kort gezegd, dat de betrokken instelling deposito's (anders dan van MFI's) aanneemt of financiële instrumenten uitgeeft die nauwe substituten vormen voor deposito's, en krediet verleent en/of belegt in effecten. De nationale centrale banken (die, samen met de ECB, zelf deel uitmaken van de MFI-sector) verschaffen lijsten van financiële instellingen die aan deze definitie voldoen. De definitie gaat verder dan kredietinstellingen zoals die zijn gedefinieerd in de Gemeenschapswetgeving, voornamelijk doordat geldmarktfondsen (*money market funds* ofwel MMF's) hier ook onder vallen.

12. De definiëring van een homogene geldscheppende sector is de eerste stap voor de ontwikkeling van monetaire statistieken. De tweede stap is het specificeren van de posten die moeten worden opgenomen in de geconsolideerde balans van die sector ("geconsolideerd" betekent in deze context dat transacties en posities binnen de sector worden gesaldeerd). De geconsolideerde MFI-balans verschaft de meeste van

de gegevens voor de samenstelling van de maandelijkse monetaire aggregaten en de tegenposten van geld.

13. Gezien de overeengekomen definitie van MFI's, vormt de geconsolideerde MFI-balans een bron van monetaire gegevens die conceptueel overeenkomt met de balansen van de nationale banksectoren waarop de nationale monetaire statistieken gewoonlijk zijn gebaseerd. De overheid en niet-ingezetene sectoren zijn "geldhoeveelheid-neutraal", hetgeen betekent dat de door hen aangehouden monetaire instrumenten niet in de geldhoeveelheid worden opgenomen. Dergelijke sectoren moeten worden gedefinieerd, en de door hen bij MFI's in het eurogebied aangehouden monetaire instrumenten moeten niet worden opgenomen in de monetaire aggregaten voor het eurogebied. De definities van "overheid", "ingezetenschap" en van de subsectoren die de geldaanhoudende sector vormen, worden in het gehele eurogebied consistent toegepast, overeenkomstig het Europees Systeem van Rekeningen in de Gemeenschap 1995 (ESR 95) zoals vastgelegd in Verordening van de Raad (EG) nr. 2223/96. Enkele van de gedetailleerdere gegevens zijn alleen beschikbaar op kwartaalbasis.

14. Maandelijkse gegevens betreffende de rentetarieven op monetaire en kredietinstrumenten is eveneens belangrijk. Gegevens betreffende rentetarieven zijn benodigd om de transmissie van het monetaire beleid te kunnen volgen, beter inzicht te verkrijgen in de structuur van financiële markten, en de financiële verhoudingen in verschillende sectoren van de eurogebiedeconomie te kunnen beoordelen. Kredietinstellingen en bepaalde andere entiteiten (die samen verreweg het grootste deel van de MFI-sector vertegenwoordigen) rapporteren rentetarieven uitbetaald en berekend op nieuwe en uitstaande contracten in euro met huishoudens en niet-financiële vennootschappen in het eurogebied. De rentegegevens hebben betrekking op de relevante MFI-balanscategorieën.

15. Gegevens worden eveneens verschaft op andere met monetaire statistieken verband hou-

dende terreinen. Uitgiften van effecten⁴ en door overige financiële instellingen verstrekte leningen zijn voor kredietnemers een alternatief voor financiering door banken; voor kredietverschaffers zijn door beleggingsfondsen uitgegeven aandelen/participaties een substituut voor bepaalde vorderingen op banken. Beleggingsfondsen, enkele andere overige financiële instellingen en verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen zijn grote en actieve partijen op de financiële markten. Financiële-marktprijzen en rendementen kunnen aanzienlijke invloed op de economische ontwikkelingen hebben en kunnen tevens een indruk geven van de marktverwachtingen ten aanzien van de inflatie en de economische bedrijvigheid. De ECB verzamelt veel gegevens betreffende de financiële markten (uitgiften van effecten, en financiële-marktprijzen en rendementen). De belangrijkste financiële instellingen buiten de MFI-sector zijn verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen, ten aanzien waarvan de ECB gegevens verzamelt krachtens Richtsnoer ECB/2002/7, zoals gewijzigd door Richtsnoer ECB/2005/13, en beleggingsfondsen anders dan geldmarktfondsen, ten aanzien waarvan de ECB voornemens is binnenkort een Verordening goed te keuren.

1.3 BETALINGSBALANSSTATISTIEKEN EN AANVERWANTE EXTERNE STATISTIEKEN

16. Op het terrein van de betalingsbalansstatistieken en aanverwante externe statistieken zijn voor monetaire-beleidsdoeleinden maandelijkse betalingsbalansstatistieken nodig die de voornaamste posten tonen die van invloed zijn op de monetaire ontwikkelingen en de valutamarkten, aangevuld met gedetailleerdere drie-maandelijkse statistieken. Een consistent methodologisch kader maakt het mogelijk een verband te leggen tussen monetaire statistieken en betalingsbalansstatistieken voor het eurogebied. Tevens zijn nodig maandelijkse statistie-

4 Effecten vormen de grootste categorie financiële instrumenten in het eurogebied, en zijn op bijna alle terreinen van de ECB-statistieken belangrijk. De ECB heeft recentelijk een database ontwikkeld met veelomvattende informatie over effecten en met verschillende statistische, analytische en operationele toepassingen (zoals beschreven in paragraaf 79).

ken betreffende de internationale reserves en liquiditeit in vreemde valuta van het Eurosysteem, alsmede driemaandelijke en gedetailleerdere jaarlijkse statistieken betreffende de internationale investeringspositie, die een veelomvattend overzicht verschaffen van de vorderingen van het eurogebied op, en de verplichtingen ten opzichte van, de rest van de wereld. Overige aanverwante statistieken zijn zesmaandelijke standen en stromen van het effectenverkeer uitgesplitst naar valuta, voor gebruik bij de beoordeling van de internationale rol van de euro als beleggingsvaluta. Enkele centrale banken verschaffen tevens statistieken betreffende het gebruik van de euro in facturering van externe transacties.

17. De aggregaten voor het eurogebied rapporteren vorderingen en verplichtingen, en activa en passiva afzonderlijk. Voor dit doel moeten de landen die samen het eurogebied vormen grensoverschrijdende transacties en posities opsplitsen in transacties en posities binnen het eurogebied en transacties en posities met de rest van de wereld. De driemaandelijke betalingsbalansstatistieken en de jaarlijkse internationale investeringspositiestatistieken verschaffen een geografische uitsplitsing, naar land of landengroep, van de tegenpartijen bij de externe transacties en posities van het eurogebied.

18. Hoewel deze vereisten zo veel mogelijk conform de normen zoals vastgelegd in het *Balance of Payments Manual* (5e editie) van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zijn, heeft de ECB tevens enkele specifiek op EU-behoefte afgestemde harmonisatievoorstellen goedgekeurd, naast maatregelen om de statistieken betreffende de betalingsbalans van het eurogebied met de monetaire statistieken en economische en financiële rekeningen te integreren. De statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie dragen eveneens bij aan de beoordeling van de internationale rol van de euro en betreffen het functioneren van betalings- en effectenafwikkelingsystemen. De ECB heeft om verschillende redenen belang bij deze terreinen en werkt aan verbetering van de consistentie van gegevens.

19. Op het vlak van de statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie werken de ECB en Eurostat nauw samen. De ECB stelt aggregaten voor het eurogebied samen, terwijl Eurostat statistieken voor de Europese Unie als geheel samenstelt. Wat betreft het methodologische kader, concentreert de ECB zich op de financiële rekening en aanverwant inkomen, en Eurostat op de rest van de lopende rekening en de vermogensoverdrachtenrekening. Zowel de ECB als Eurostat hebben grote belangstelling voor de directe investeringen.

20. De ECB stelt tevens indices samen met betrekking tot de effectieve wisselkoers van de euro, zowel in nominale als reële termen, waarbij zij gebruik maakt van verschillende deflatoren.

1.4 STATISTIEKEN BETREFFENDE OVERHEIDSFINANCIËN

21. De ECB is om verschillende redenen zeer geïnteresseerd in de overheidsfinanciën. De ECB stelt, net als de Commissie, periodiek zogeheten Convergentieverslagen op ter beoordeling van de mate waarin niet-deelnemende lidstaten klaar zijn voor de overgang op de euro, waarvoor overheidstekorten en uitstaande schuld belangrijke criteria zijn. De ECB volgt tevens nauwlettend de ontwikkelingen in het kader van de procedure bij buitensporige tekorten. Deze werkzaamheden vereisen jaarlijkse gegevens, die worden verzameld krachtens Richtsnoer ECB/2005/5, zoals gewijzigd, in een vorm die de analyse van overheidstekorten en -schuld (zoals gedefinieerd voor de doeleinden van de buitensporig-tekortprocedure en het Stabiliteits- en Groeipact) vergemakkelijkt, de relatie tussen een tekort en de mutatie in de schuld in kaart brengt, een verbinding verschaft tussen deze gegevens en de gegevens op basis van het (enigszins verschillende) ESR 95, en de ECB in staat stelt aggregaten voor het eurogebied en de EU samen te stellen met een passende behandeling van betalingen naar en ontvangsten uit het budget van de Europese Gemeenschap. Bovendien zijn overheidsactiviteiten ook van grote

invloed op de economische ontwikkelingen. Dienovereenkomstig volgt de ECB tevens kwartaalgegevens betreffende overheidstransacties, welke gegevens worden verzameld krachtens Gemeenschapswetgeving.

1.5 EUROGEBIEDREKENINGEN VOOR INSTITUTIONELE SECTOREN

22. Financiële rekeningen van de Monetaire Unie (*Monetary Union financial accounts* ofwel MUFA's) op kwartaalbasis volgen de geïntegreerde benadering zoals beschreven in het ESR 95. Gebruikmakend van de relevante eurogebiedstatistieken en nationale financiële rekeningen, stelt de ECB financiële rekeningen op kwartaalbasis op voor het eurogebied ter aanvulling van de monetaire analyse en beleidsonderzoek. De financiële rekeningen zijn nog steeds in ontwikkeling; wanneer zij zijn voltooid zouden zij een consistent systeem moeten bieden voor het in kaart brengen van de financiële betrekkingen tussen de verschillende institutionele sectoren, samen met momentopnamen op kwartaalbasis van de uitstaande bedragen aan kredietopneming en kredietverschaffing, en zo een veelomvattende analyse van de financiële investeringen en financiering mogelijk moeten maken. Aangezien zij zijn gebaseerd op internationale statistische verslagleggingsstandaarden, zijn MUFA's op kwartaalbasis tevens een effectief instrument om consistentie te verkrijgen binnen en tussen de statistische terreinen. Vanaf voorjaar 2007 zullen de MUFA's worden geïntegreerd met de kwartaalrekeningen van de niet-financiële sector die gezamenlijk worden ontwikkeld door de ECB en de Commissie om een veelomvattend beeld te verschaffen van de transacties en de financiële posities van institutionele sectoren in het eurogebied. Kwartaalrekeningen voor het eurogebied zullen de bekroning vormen van de eurogebiedstatistieken, doordat zij de verschillende elementen met elkaar verbinden. De voltooiing van deze rekeningen is momenteel op statistisch terrein de hoogste prioriteit voor de ECB.

1.6 DE UITWISSELING VAN STATISTISCHE INFORMATIE

23. Solide gegevensuitwisselingssystemen dragen bij aan tijdigheid en kwaliteit. Het gegevensuitwisselingssysteem van het ESCB werkt soepel en is grotendeels geautomatiseerd. Het reageert gemakkelijk op nieuwe statistische vereisten en kan op efficiënte en consistente wijze nieuwe gegevens verwerken.

24. Het systeem van het ESCB is gebaseerd op het gebruik van een speciaal telecommunicatienetwerk en een gestandaardiseerd format voor statistische boodschappen – de generieke statistische boodschap voor tijdreeksen (GESMES/T S) – dat ook op brede schaal wordt gebruikt als de standaard voor de uitwisseling van statistische gegevens en metagegevens (gegevens over de gegevens) met de Europese Commissie en internationale organisaties. GESMES/T S (SDMX-EDI) en SDMX-ML (dat verder gebruik maakt van het internet en andere moderne technologieën) zijn boodschappen die op hetzelfde gegevensmodel zijn gebaseerd. Zij worden beide beheerd onder de paraplu van het door Europese en internationale organisaties (met inbegrip van de ECB) opgezette Statistical Data and Metadata Exchange (SDMX)-initiatief om gemeenschappelijke standaarden en beste praktijken te bevorderen voor het uitwisselen en delen van statistische gegevens.

25. De ECB maakt al lange tijd gegevens voor het eurogebied publiekelijk beschikbaar op haar website. Dankzij een recent initiatief is de toegang hiertoe uitgebreid met nationale bijdragen en aanverwante statistieken, zodat gebruikers niet op de websites van de nationale centrale banken hiernaar op zoek hoeven te gaan. Datzelfde gegevens worden, samen met beschrijvend materiaal, gelijktijdig in de nationale talen gepubliceerd op de websites van de nationale centrale banken.

2 STATISTIEKEN BETREFFENDE MONETAIRE FINANCIËLE INSTELLINGEN (MFI'S)

2.1 INLEIDING

26. Het statistisch stelsel voor het eurogebied met betrekking tot de MFI-sector omvat twee hoofdelementen: een lijst van MFI's zoals die voor statistische doeleinden zijn gedefinieerd en een specificatie van de door deze MFI's op maand- en kwartaalbasis gerapporteerde gegevens. Verordeningen bepalen welke gegevens MFI's aan de nationale centrale banken moeten rapporteren. Een Richtsnoer (ECB/2003/2, zoals gewijzigd) specificeert de inhoud, het *format*, het tijdschema enz. voor de verdere transmissie van de MFI-gegevens door de nationale centrale banken aan de ECB, de gegevens die het Eurosysteem zelf moet verschaffen ten aanzien van haar werkzaamheden, en andere aanverwante gegevens die de ECB nodig heeft maar die niet onder Verordeningen vallen.

27. Een geconsolideerde balans op maandbasis van de geldscheppende sector in het eurogebied is een primair statistisch vereiste. Verordening ECB/2001/13, zoals gewijzigd, met betrekking tot de geconsolideerde balans van de sector monetaire financiële instellingen vormt de juridische basis voor het verkrijgen van deze gegevens. Onder deze Verordening vallen tevens additionele gegevens die nodig zijn om de transacties die worden gebruikt om de monetaire groei te berekenen af te leiden. De MFI-balansen verschaffen derhalve de belangrijkste componenten voor de samenstelling van monetaire aggregaten en tegenposten voor het eurogebied. Daarnaast verschaffen de MFI-balansen tevens de statistische basis voor de berekening van de minimumreserves die kredietinstellingen verplicht zijn aan te houden.

28. Een andere Verordening (ECB/2001/18, zoals gewijzigd) heeft betrekking op de door kredietinstellingen en bepaalde overige entiteiten uitbetaalde en in rekening gebrachte rentetarieven bij in euro luidende transacties met huishoudens en niet-financiële vennootschappen in het eurogebied.

2.2 WAT ZIJN MONETAIRE FINANCIËLE INSTELLINGEN?

29. De ECB, bijgestaan door de nationale centrale banken, houdt een lijst bij van MFI's zoals die voor statistische doeleinden zijn gedefinieerd overeenkomstig de hieronder beschreven classificatiebeginselen. De in Richtsnoer ECB/2003/2, zoals gewijzigd, vastgelegde procedures zorgen ervoor dat de lijst van MFI's actueel en nauwkeurig, zo homogeen mogelijk en voldoende stabiel voor statistische doeleinden blijft. De lijst dient ook te reageren op financiële innovaties die invloed kunnen uitoefenen op de kenmerken van financiële instrumenten en financiële instellingen ertoe kunnen brengen zich op andere werkzaamheden te concentreren. De lijst van MFI's zoals gedefinieerd voor statistische doeleinden en de lijst van tegenpartijen zoals gedefinieerd voor monetaire-beleidsdoeleinden overlappen elkaar, waardoor de lijst van MFI's van groot belang is voor operationele zowel als statistische doeleinden.

30. Artikel 2, lid 1, van Verordening ECB/2001/13 definieert MFI's als volgt: “[Naast centrale banken] omvatten MFI's de ingezeten kredietinstellingen zoals gedefinieerd in het Gemeenschapsrecht en alle andere ingezeten financiële instellingen die zich toeleggen op het aantrekken van deposito's en/of nauwe substituten van deposito's van andere instellingen dan MFI's en op het voor eigen rekening (althans in economische zin) verstrekken van kredieten en/of beleggen in effecten”. De MFI-sector omvat derhalve, naast centrale banken, twee breed-samengestelde groepen van ingezeten financiële intermediairs. Dit zijn kredietinstellingen zoals die in de Gemeenschapswetgeving (krachtens de Coördinatie-richtlijnen Bankwezen) zijn gedefinieerd als “een onderneming waarvan de werkzaamheden bestaan in het van het publiek in ontvangst nemen van deposito's of van andere terugbetaalbare gelden (met inbegrip van de opbrengst van de verkoop van bankbrieven aan het publiek) en het verlenen van kredieten voor eigen rekening”, en overige ingezeten financiële instellingen die aan de

MFI-definitie voldoen doordat zij financiële instrumenten uitgeven die nauwe substituten voor deposito's vormen.

31. Of financiële instrumenten als nauwe substituten voor deposito's kunnen worden beschouwd hangt af van hun liquiditeit, waarbij aspecten van overdraagbaarheid, convertibiliteit in geld of overdraagbare deposito's, kapitaalzekerheid en, in enkele gevallen, verhandelbaarheid worden gecombineerd. De oorspronkelijke looptijd kan eveneens belangrijk zijn. Deze beginselen worden in Bijlage I van Verordening ECB/2001/13 uiteengezet.

32. Voor participaties in "open-end" collectieve beleggingsinstellingen (*collective investment undertakings* ofwel CIU's) bestaat geen markt in de gebruikelijke betekenis van het woord. Desalniettemin kunnen beleggers de dagelijkse notering van de participaties weten en tegen die koers geld opnemen. Bepaalde CIU's, namelijk MMF's, vallen onder de MFI-sector aangezien hun aandelen/participaties in termen van liquiditeit worden gezien als nauwe substituten voor deposito's. MMF's beleggen voornamelijk in bankdeposito's of schuldinstrumenten met korte resterende looptijden, en kunnen een rendementsniveau nastreven dat dicht bij de rente op geldmarktinstrumenten ligt. De criteria op grond waarvan kan worden vastgesteld of het MMF's betreft, zijn vastgelegd in Bijlage I van Verordening ECB/2001/13.

33. In het ESR 95 worden financiële intermediairs die zijn geclassificeerd als MFI's opgesplitst in twee subsectoren, te weten centrale banken (sector S.121 in het ESR 95) en overige MFI's (S.122). Eind 2005 omvatte de MFI-sector in het eurogebied de ECB en twaalf nationale centrale banken, 6.248 kredietinstellingen, 1.645 MMF's, en vier overige instellingen. Zeker niet alle instellingen in de MFI-sector zijn verplicht te voldoen aan het volledige scala van statistische vereisten. Op voorwaarde dat de maandgegevens betrekking hebben op ongeveer 95% van de totale nationale MFI-balans, kunnen de nationale centrale banken kleine MFI's van de reguliere rapportage vrijstellen. Alle

kredietinstellingen moeten echter bepaalde gegevens op kwartaalbasis leveren met het oog op de minimumreserves, en alle MFI's moeten op jaarbasis gegevens verstrekken om na te kunnen gaan dat van een dekking van 95% daadwerkelijk sprake is en om te kunnen bruteren. Indien zij dit wenselijk achten, kunnen nationale centrale banken MFI-rentegegevens door middel van steekproeven verzamelen, volgens een in Verordening ECB/2001/18 uiteengezette procedure.

2.3 DE GECONSOLIDEERDE BALANS OP MAANDBASIS

34. De geconsolideerde balans verschaft maandgegevens betreffende de activiteiten van MFI's met voldoende detaillering om de ECB volledige informatie te geven omtrent de monetaire ontwikkelingen in het eurogebied. De balans is geconsolideerd in die zin dat de activiteiten tussen MFI's onderling tegen elkaar wegvallen. De door de ECB aan de hand van deze gegevens samengestelde monetaire statistieken worden beschreven in sectie 2.5. De maandelijkse gegevens die worden gerapporteerd door de kredietinstellingen worden tevens gebruikt om hun individuele reservebasis te berekenen.

35. De geldhoeveelheid omvat de in omloop zijnde bankbiljetten en munten, overige monetaire verplichtingen van MFI's (deposito's en andere financiële instrumenten die nauwe substituten zijn van deposito's), en monetaire verplichtingen van overheidsorganen zoals postkantoren en de Schatkist (de door de ECB gehanteerde vereisten voor dergelijke organen worden gespecificeerd in Bijlage VII van Richtsnoer ECB/2003/2). De tegenposten van geld omvatten andere posten op de MFI-balansen, gerangschikt op analytisch nuttige wijze. De ECB stelt deze aggregaten voor het eurogebied samen als uitstaande bedragen (standen) en transacties.

36. De ECB verlangt levering van de statistische gegevens naar instrument, looptijd, valuta en tegenpartij. Aangezien voor passiva en activa afzonderlijke rapportagevereisten gelden,

worden de twee zijden van de balans hieronder apart behandeld.

2.3.1 INSTRUMENTEN EN LOOPTIJDEN

(A) Passiva

37. De volgende uitsplitsingen naar instrument worden maandelijks verzameld: geld in omloop, deposito's (met inbegrip van saldi op prepaid kaarten), repo-overeenkomsten (repo's), aandelen/participaties in MMF's, uitgegeven schuldbewijzen (met inbegrip van geldmarktpapier), kapitaal en reserves, en overige passiva. Richtsnoer ECB/2003/2 vereist van de nationale centrale banken dat zij tweemaal per jaar de ECB voorzien van maandgegevens betreffende elektronisch-geldverplichtingen – in de praktijk zijn alle emittenten van elektronisch geld in het eurogebied kredietinstellingen. Deposito's worden verder uitgesplitst naar girale deposito's, deposito's met vaste looptijd en deposito's met een opzegtermijn. Onder de resterende passiva valt de opgebouwde rente op passiva (dit wijkt af van het ESR 95, dat de aanbeveling doet opgebouwde rente op te nemen onder de overeenkomstige instrumentcategorie).

38. Begrenzings van de oorspronkelijke (in plaats van resterende) looptijd kunnen een alternatief vormen voor een uitsplitsing naar instrument in die gevallen waarin financiële instrumenten in de verschillende markten niet geheel vergelijkbaar zijn. De begrenzings van de looptijd (of opzegtermijn) in maandelijkse statistieken zijn een oorspronkelijke looptijd van 1 en 2 jaar voor deposito's met vaste looptijd; en voor deposito's met een opzegtermijn een opzegtermijn van 3 maanden en (op basis van vrijwillige rapportage) 2 jaar. Niet-overdraagbare, onmiddellijk opvraagbare deposito's ("direct opvraagbare spaardeposito's") vallen in de looptijdcategorie "tot en met 3 maanden". Repo's (die gewoonlijk instrumenten met een zeer korte looptijd zijn, van meestal minder dan 3 maanden) worden niet naar looptijd uitgesplitst. De uitsplitsing naar looptijd voor door MFI's uitgegeven schuldbewijzen (met inbegrip van geldmarktpapier) is bij 1 en bij 2 jaar. Er is geen uitsplitsing naar looptijd voor door MMF's

uitgegeven aandelen/participaties aangezien dit begrip voor hen niet relevant is.

(B) Activa

39. De door MFI's aangehouden activa worden maandelijks uitgesplitst naar kasmiddelen, leningen, effecten met uitzondering van aandelen (met inbegrip van geldmarktpapier), aandelen/participaties in MMF's, aandelen en overige deelnemingen, vaste activa, en overige activa, waaronder opgebouwde rente op activa. Een looptijduitsplitsing naar oorspronkelijke looptijd is vereist voor leningen (bij 1 en bij 5 jaar) en voor door MFI's aangehouden schuldbewijzen (bij 1 en bij 2 jaar).

2.3.2 VALUTA'S

40. Voor alle relevante balansposten moeten in euro en andere valuta's luidende bedragen afzonderlijk worden gerapporteerd. Kwartaalgegevens die de belangrijkste buitenlandse valuta's individueel in kaart brengen, worden gebruikt om het effect van de wisselkoersveranderingen uit de stroomgegevens te verwijderen – zie hieronder.

2.3.3 TEGENPARTIJEN

41. Tegenpartijen in het eurogebied worden vastgesteld aan de hand van de lijst van MFI's (indien zij MFI's zijn) of overeenkomstig door de ECB verstrekte aanwijzingen (die in overeenstemming zijn met het ESR 95). In beide gevallen wordt in de maandelijkse MFI-balans een onderscheid gemaakt tussen tegenpartijen die ingezetenen zijn van dezelfde lidstaat als de rapporterende MFI en tegenpartijen die elders in het eurogebied ingezetenen zijn. Monetaire instrumenten die door de MFI's zelf worden aangehouden (S.121 en S.122 in het ESR 95), door de centrale overheid (S.1311) en door niet-ingezetenen van het eurogebied worden niet opgenomen in de monetaire aggregaten van de ECB en moeten worden vastgesteld om de bedragen in handen van de geldaanhoudende sectoren te isoleren. Aangezien er voor analytische doeleinden groot belang wordt gehecht aan de individuele geldaanhoudende sectoren, verschaffen MFI's een maandelijkse uitsplitsing van depositoverplichtingen, waarbij in kaart

wordt gebracht welke worden aangehouden door de overheid anders dan de centrale overheid (S.1312, S.1313 en S.1314), door niet-financiële vennootschappen (S.11), door overige financiële intermediairs (S.123, met inbegrip van financiële hulpbedrijven, S.124), door verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen (S.125) en door huishoudens (S.14, met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens, S.15). MFI-leningen worden maandelijks uitgesplitst naar leningen aan de overheid en leningen aan de andere hierboven vermelde sectoren, met een verdere uitsplitsing van leningen aan huishoudens naar consumptief krediet, kredietverlening voor de aankoop van een huis en overige kredietverlening. Deze gedetailleerde uitsplitsing naar sector van tegenpartijen in de maandstatistieken, waar relevant onderverdeeld naar looptijd en valuta, is een vereiste dat in Verordening ECB/2001/13 is geïntroduceerd. Bij de categorieën van deposito's met vaste looptijd van langer dan 2 jaar en deposito's met een opzegtermijn van meer dan 2 jaar en bij repo's wordt een extra onderscheid gemaakt tussen verplichtingen aan kredietinstellingen, aan andere MFI-tegenpartijen en aan de centrale overheid, met het oog op het minimumreservesysteem.

2.3.4 DWARSVERBANDEN TUSSEN ENERZIJD'S INSTRUMENTEN EN LOOPTIJDEN EN ANDERZIJD'S VALUTA'S EN TEGENPARTIJEN

42. De samenstelling van monetaire statistieken voor het eurogebied en de berekening van de individuele reservebasis van kredietinstellingen vereisen de maandelijkse rapportage van bepaalde dwarsverbanden tussen instrumenten, looptijden, valuta's en tegenpartijen. De grootste mate van gedetailleerdheid is nodig ten aanzien van tegenpartijen die deel uitmaken van de geldaanhoudende sector. Uitsplitsingen van posities ten opzichte van andere MFI's worden alleen gezien als nodig voor het salderen van binnen de MFI-sector aangehouden tegoeden of voor het berekenen van de reservebasis. Voor dit laatste doel zijn eveneens uitsplitsingen van posities ten opzichte van niet-ingezetenen van het eurogebied nodig met betrekking tot deposito's met vaste looptijd van langer dan 2 jaar,

deposito's met een opzegtermijn van meer dan 2 jaar en repo's. Een uitsplitsing naar looptijd bij 1 jaar voor door niet-ingezetenen aangehouden deposito's is nodig voor betalingsbalansdoeleinden.

2.3.5 FINANCIËLE DERIVATEN

43. Een financieel derivaat is een financieel instrument dat is verbonden aan een ander financieel instrument of een indexcijfer of goed, dat het mogelijk maakt dat specifieke risico's (bijvoorbeeld ten aanzien van veranderingen in de rente of in wisselkoersen of in de prijzen of de kredietwaardigheid) zelfstandig worden verhandeld in financiële markten. Het ESR 95 bepaalt dat posities in financiële derivaten dienen te worden geregistreerd als deze een marktwaarde hebben of in de markt kunnen worden gecompenseerd, d.w.z. indien een bij een contract betrokken partij in feite dit contract teniet kan doen door een ander contract aan te gaan met het tegenovergestelde effect. De vigerende marktprijs van een derivaat is de uitdrukking van de waarde van de vordering van een partij op een andere partij. Het is deze waarde die in de MFI-balansstatistieken wordt geregistreerd indien een MFI één van de bij het contract betrokken partijen is. Het maakt geen verschil of de vordering gedurende de looptijd van het contract al of niet van de ene partij op de andere overgaat, noch of de marktprijs al of niet nul is – zoals het geval is bij de aanvang van een swap en wanneer een variabele marge voortdurend wordt aangepast. Vandaar dat derivaten in de MFI-balans worden geregistreerd op bruto basis tegen marktwaarde, tenzij nationale verslagleggingsregels bepalen dat zij buiten de balans dienen te worden opgenomen. Zij worden geclassificeerd onder “overige activa” als zij voor de rapporterende MFI een positieve waarde hebben, of onder “overige passiva” indien zij een negatieve waarde hebben, zonder nadere details. Voor zover zij posities bij niet-ingezetenen van het eurogebied aangeven, worden zij tevens geregistreerd op de betalingsbalans en de internationale investeringspositie – zie sectie 6 hieronder.

44. Voor statistische doeleinden wordt een derivaat behandeld als een afzonderlijk financieel instrument van het onderliggende instrument waarop het contract is gebaseerd. In de MFI-balansen opgenomen derivatenposities onthullen derhalve niet het onderliggende financieel instrument, noch registreren zij het nominale bedrag waarvoor het contract werd gesloten. De ECB verkrijgt dergelijke informatie voornamelijk via de reguliere BIB-enquêtes betreffende mondiale derivatenactiviteiten.

2.3.6 SAMENSTELLING VAN STROOM- OF TRANSACTIESTATISTIEKEN

45. MFI's rapporteren zowel depositoverplichtingen als activa in de vorm van leningen tegen nominale waarde (dit is een expliciet in Verordening ECB/2004/21 tot wijziging van ECB/2001/13 vastgelegd vereiste, hoewel het niet hoeft te worden toegepast op overgenomen leningen of op leningen waarvoor de MFI een voorziening heeft getroffen). Indien de tegen nominale waarde gerapporteerde posten in euro luiden, zullen zij niet onderhevig zijn aan waarderingsveranderingen. Anders zouden mutaties in de uitstaande posten in de balans de invloed van waarderingsveranderingen en herclassificaties weerspiegelen, en van transacties. De ECB streeft ernaar transacties ("stromen") gedurende de maand te isoleren door het effect van herwaarderingen en herclassificaties vast te stellen en uit te sluiten, en berekent de groeicijfers van MFI-balansposten, monetaire aggregaten en bepaalde tegenposten van transacties. Hoe dit precies wordt gedaan wordt uitgelegd in de technische aantekeningen bij het deel "Statistieken voor het eurogebied" in het Maandbericht van de ECB. De aanpassingen komen overeen met "overige [d.w.z. anders dan transactiegebonden] mutaties in activa en passiva" in het mondiale Stelsel van Nationale Rekeningen 1993 (SNR 93) en het ESR 95; en de aangepaste stromen aan de hand waarvan de groeicijfers worden berekend komen overeen met "transacties" in het SNR 93 en het ESR 95. Een in Verordening ECB/2001/13 geïntroduceerde vernieuwing is de aan rapporterende instellingen opgelegde verplichting bepaalde gegevens betreffende waarderingsveranderingen te ver-

schaffen zodat stromen preciezer kunnen worden berekend; daarvóór was de ECB afgegaan op door de nationale centrale banken geleverde ramingen. Naast de gegevens betreffende uitstaande activa en passiva verschaft de geconsolideerde balans derhalve maandgegevens met betrekking tot waarderingsveranderingen en bepaalde andere aanpassingen zoals afboekingen van leningen. Richtsnoer ECB/2003/2 (Bijlage XII) vereist van de nationale centrale banken dat zij elke beschikbare informatie verschaffen betreffende de securitisatie van leningen en de overdracht van leningen door MFI's aan derden op andere wijzen.

2.3.7 TIJDIGHEID

46. De ECB ontvangt van de nationale centrale banken geaggregeerde maandelijkse balansen over de posities van MFI's in elke lidstaat van het eurogebied aan het eind van de 15de werkdag volgend op het einde van de maand waarop de gegevens betrekking hebben. De nationale centrale banken zorgen ervoor de gegevens van de rapporterende instellingen vroeg genoeg te ontvangen om aan deze termijn te kunnen voldoen. De aggregaten voor het eurogebied, met inbegrip van de maandelijkse monetaire aggregaten die van de MFI-balans worden afgeleid, worden voor het eerst openbaar gemaakt via de persagentschappen op de 19de werkdag volgend op de maand waarop zij betrekking hebben.

2.4 BALANSSTATISTIEKEN OP KWARTAALBASIS

47. Bepaalde gegevens zijn niet van essentieel belang voor de samenstelling van de monetaire aggregaten voor het eurogebied, maar zijn wel nodig voor de verdere analyse van de monetaire ontwikkelingen of voor andere statistische doeleinden, zoals het samenstellen van de financiële rekeningen. De balansstatistieken op kwartaalbasis komen hieraan tegemoet.

48. De uitsplitsingen op kwartaalbasis worden uitsluitend verschaft voor hoofdposten van de geaggregeerde balans. De ECB kan enige flexibiliteit toestaan ten aanzien van welke verdere mate van kwartaalgedetailleerdheid nodig is in-

dien op grond van op een hoger niveau geaggregeerde cijfers kan worden aangetoond dat de desbetreffende gegevens waarschijnlijk niet relevant zijn.

2.4.1 UITSPLITSING VAN LENINGEN IN HET EUROGEBIED NAAR LOOPTIJD EN SECTOR

49. Om de looptijdenstructuur van de totale kredietverlening door MFI's (leningen en effecten) op kwartaalbasis te kunnen volgen, worden leningen aan de overheid anders dan de centrale overheid uitgesplitst naar oorspronkelijke looptijd van 1 en 5 jaar, en worden aangehouden effecten die door die organen zijn uitgegeven uitgesplitst naar oorspronkelijke looptijd van 1 jaar, waarbij beide posten worden gekoppeld aan een uitsplitsing naar subsector van overheid anders dan de centrale overheid. Aangehouden schuldbewijzen die zijn uitgegeven door financiële intermediairs buiten de MFI-sector en door niet-financiële vennootschappen worden uitgesplitst naar subsector en oorspronkelijke looptijd (bij 1 jaar). Emittenten van door MFI's aangehouden aandelen en overige deelnemingen worden op kwartaalbasis uitgesplitst naar de volgende subsectoren: niet-financiële vennootschappen (S.11), overige financiële intermediairs (S.123, met inbegrip van financiële hulpbedrijven, S.124), en verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen (S.125). MFI's doen tevens op kwartaalbasis verslag van hun leningen aan de centrale overheid en van de door hen aangehouden schuldbewijzen die door de centrale overheid zijn uitgegeven, zonder verdere uitsplitsing (in de maandelijkse statistieken wordt het door MFI's aan de centrale overheid verstrekte krediet niet apart getoond binnen krediet aan de overheid).

2.4.2 UITSPLITSING OP KWARTAALBASIS NAAR SECTOR VAN PASSIVA IN HET EUROGEBIED

50. Depositoverplichtingen aan de overheid anders dan de centrale overheid worden uitgesplitst naar subsector (d.w.z. deelstaatoverheid (S.1312), lagere overheid (S.1313) en wettelijke-sociale-verzekeringsinstellingen (S.1314)).

2.4.3 UITSPLITSING NAAR LAND VAN POSITIES TEN OPZICHTE VAN INGEZETENEN VAN EU-LIDSTATEN

51. Voor depositoverplichtingen, leningen en aangehouden effecten (die bestaan uit effecten met uitzondering van aandelen, aandelen/participaties in MMF's, en aandelen en overige deelnemingen) verschaffen MFI's een uitsplitsing op kwartaalbasis naar het land van de tegenpartij (in het geval van aangehouden effecten het land waarvan de emittent ingezetene is). Voor deposito's, leningen en aangehouden schuldbewijzen is er een verdere uitsplitsing naar of de tegenpartij al of niet een MFI is. Verordening ECB/2003/10 wijzigt ECB/2001/13 in zodanige zin dat deze behandeling eveneens wordt toegepast op de tien nieuwe lidstaten indien het volume van de transacties die MFI's in het eurogebied daarmee verrichten, significant is.

2.4.4 UITSPLITSING NAAR VALUTA

52. Enkele uitsplitsingen van de posities van MFI's naar individuele valuta zijn vereist om het mogelijk te maken de stroomstatistieken aan te passen aan wisselkoersveranderingen. Hoofdposten op de balans worden op kwartaalbasis uitgesplitst naar de valuta's van de niet-deelnemende EU-lidstaten en de belangrijkste internationale valuta's (de Amerikaanse dollar, de Japanse yen en de Zwitserse franc). Verordening ECB/2003/10 wijzigt ECB/2001/13 zodanig dat de valuta's van de tien nieuwe lidstaten hier eveneens onder vallen indien het volume van de transacties die MFI's in het eurogebied daarin verrichten, significant is. De meest recente kwartaalgegevens betreffende de verschillende valuta-aandelen worden voor de samenstelling van de maandelijkse statistieken gebruikt totdat de volgende set kwartaalgegevens beschikbaar komt.

2.4.5 UITSPLITSING NAAR SECTOR VAN POSITIES BIJ TEGENPARTIJEN BUITEN HET EUROGEBIED

53. Een beperkte uitsplitsing naar sector is nodig ten aanzien van posities bij tegenpartijen buiten het eurogebied (d.w.z. de overige EU-lidstaten en de rest van de wereld), waarbij slechts onderscheid wordt gemaakt tussen posi-

ties bij banken (of MFI's in EU-landen buiten het eurogebied) en niet-banken, waarbij de laatste worden opgesplitst in overheid en overig. Waar het ESR 95 niet van kracht is, wordt de sectorclassificatie overeenkomstig het SNR 93 toegepast. Deze gegevens zijn voornamelijk benodigd met het oog op de betalingsbalans.

2.4.6 TIJDIGHEID

54. Kwartaalstatistieken worden door de nationale centrale banken aan de ECB verzonden aan het eind van de 28ste werkdag volgend op het einde van het kwartaal waarop de gegevens betrekking hebben. De nationale centrale banken zorgen ervoor de gegevens van de rapporterende instellingen vroeg genoeg te ontvangen om aan deze termijn te kunnen voldoen. De resultaten worden in het eerstvolgende ECB-Maandbericht gepubliceerd.

2.4.7 SAMENSTELLING VAN TRANSACTIESTATISTIEKEN VOOR OP KWARTAALBASIS BESCHIKBARE REEKSEN

55. Naast de hierboven genoemde gegevens betreffende valuta's wordt tevens informatie die nodig is om transacties van uitstaande posten op de balans af te leiden en het groeicijfer te berekenen, op maandbasis gerapporteerd of op andere wijze beschikbaar gemaakt. Waar uitgebreider uitsplitsingen van balansposten alleen op kwartaalbasis worden gerapporteerd, worden de stroom- en groeicijfers berekend met behulp van aanpassingen die zijn gebaseerd op de in grotere mate geaggregeerde maandgegevens.

2.5 MONETAIRE AGGREGATEN EN TEGENPOSTEN

56. De ECB, gebruikmakend van de MFI-balansgegevens en aanvullende informatie die door de nationale centrale banken overeenkomstig Richtsnoer ECB/2003/2, zoals gewijzigd, wordt verschaft, stelt maandelijks statistieken samen van monetaire aggregaten en tegenposten. Zowel de posten in euro als die in vreemde valuta zijn hier inbegrepen. De monetaire aggregaten bestaan uit bepaalde verplichtingen van MFI's en organen van de centrale overheid aan ingezetenen van het eurogebied met uitzon-

dering van de centrale overheid en MFI's. M1 omvat geld in omloop en girale deposito's; M2 is de som van M1, deposito's met vaste looptijd tot en met 2 jaar en deposito's met een opzegtermijn van tot en met 3 maanden; en M3 is de som van M2, repo's (voor zover deze op de balansen van MFI's voorkomen als verplichtingen), aandelen/participaties in MMF's en schuldbewijzen (met inbegrip van geldmarktpapier) die zijn uitgegeven door MFI's met een looptijd van tot en met 2 jaar. Begrenzings aan de looptijd zijn gebaseerd op de oorspronkelijke looptijd. Een uitsplitsing naar sector van aangehouden deposito's wordt eveneens geproduceerd. De tegenposten van M3 vormen de andere componenten van de geconsolideerde MFI-balans, op zodanige wijze herschikt dat zij analyse vergemakkelijken. De belangrijkste tegenposten zijn door MFI's aan de overheid en andere ingezetenen van het eurogebied verleend krediet, de netto externe activa van MFI's en hun langerlopende (niet-monetaire) financiële verplichtingen. Bij een ongewijzigd blijven van alle andere factoren doen stijgingen van de kredietverlening en de netto externe activa M3 toenemen, terwijl een stijging van de niet-monetaire verplichtingen M3 doet afnemen. Zoals hierboven vermeld, berekent de ECB de groeicijfers van de monetaire aggregaten en tegenposten aan de hand van aangepaste stromen, die classificatie en waarderingsveranderingen toelaten, en niet aan de hand van de uitstaande niveaus. Ramingen voor de belangrijkste monetaire aggregaten zijn beschikbaar vanaf 1980, en ramingen voor de kredietverlening door MFI's vanaf 1983.

2.6 MFI-RENTETARIEVEN

57. Het monetaire beleid van de ECB is van invloed op het gedrag van de economische partijen in het eurogebied deels door veranderingen van de MFI-rentetarieven. Dergelijke renteveranderingen beïnvloeden de kosten van kredietneming en het rendement op de rentedragende componenten van geld, en zo het bedrag aan en de samenstelling van het geld dat men aan wil houden. Gezien het belang van MFI's in de financiële intermediatie in het

eurogebied, zijn de bancaire rentetarieven van grote invloed op het inkomen en de uitgaven van niet-financiële sectoren. De marges tussen de debet- en de creditrentetarieven zijn eveneens relevant voor de financiële stabiliteit en aangelegenheden die verband houden met de structuur van de banksector.

58. Vroeger stelde de ECB statistieken betreffende de door banken uitbetaalde en in rekening gebrachte rentetarieven samen aan de hand van globaal vergelijkbare maar niet geharmoniseerde gegevens betreffende tien deposito- en leningcategorieën die door de nationale centrale banken werden aangeleverd uit bestaande nationale bronnen.

59. Verordening ECB/2001/18 bepaalt nu dat kredietinstellingen en bepaalde andere MFI's (maar niet centrale banken of MMF's) elke maand verslag dienen te doen van de uitbetaalde en in rekening gebrachte rentetarieven in 45 instrumentcategorieën – 31 ten aanzien van nieuwe contracten en 14 ten aanzien van uitstaande bedragen. Hoewel de maandelijkse gegevens betreffende uitstaande bedragen aan enige "traagheid" onderhevig kunnen zijn, zijn zij nodig aangezien rentetarieven ten aanzien van nieuwe contracten geen beeld geven van veranderingen in de rente op de uitstaande voorraad variabele-rente-instrumenten. De gegevens hebben betrekking op in euro luidende contracten met huishoudens (S.14, met inbegrip van instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens, S.15 in het ESR 95) en met niet-financiële vennootschappen (S.11) die ingezetenen zijn van het eurogebied. Waar dit relevant is, worden de rentetarieven voor de contracten met elk van de twee sectoren afzonderlijk gerapporteerd. De instrumentcategorieën hebben betrekking op posten op de MFI-balans, en zijn derhalve duidelijk gedefinieerd.

60. Voor elk van deze instrumentcategorieën rapporteren kredietinstellingen het met het huishouden of de niet-financiële vennootschap overeengekomen rentetarief, geregistreerd als een percentage per jaar. Alle rentebetalingen op deposito's en leningen dienen te worden aange-

geven, maar geen andere kosten. Om andere (niet met rente verband houdende) kosten ten aanzien van consumptief krediet en leningen voor de aankoop van een huis te kunnen volgen, wordt daarnaast het kostenpercentage op jaarbasis, zoals gedefinieerd in Gemeenschapswetgeving betreffende consumptief krediet, verzameld. Niet met rente verband houdende kosten zijn relevant voor nationale rekeningen en voor de situatie op de bancaire markt.

61. Balansgegevens worden gebruikt om de rentetarieven op uitstaande bedragen te wegen. De rentetarieven op nieuwe contracten worden geaggregeerd, waarbij speciaal voor dit doel geleverde gegevens betreffende het volume van nieuwe contracten als gewichten worden gebruikt. Voor girale deposito's, deposito's met een opzegtermijn en rekening-courantkredieten wordt "nieuwe contracten" aangegeven door de uitstaande voorraad, ten aanzien waarvan de rentetarieven op enig moment kunnen veranderen. De rentetarieven op de uitstaande bedragen kunnen aan het einde van de maand uitbetaalde of in rekening gebrachte rentetarieven zijn, of kunnen worden berekend door de gedurende de maand opgebouwde rente te delen door het gemiddelde bedrag aan gedurende de maand uitstaande deposito's of leningen.

62. De nationale centrale banken kunnen ervoor kiezen de rentegegevens te verzamelen door middel van een steekproef onder kredietinstellingen, zoals uiteengezet in Verordening ECB/2001/18. Zij sluiten echter niet, zoals zij mogen bij de MFI-balansstatistieken, kleine kredietinstellingen geheel uit aangezien kleine instellingen op bepaalde zakelijke terreinen belangrijk kunnen zijn.

63. Het doel van het verzamelen van deze gegevens is de analyse van de MFI-balansstatistieken, monetaire aggregaten en MFI-rentetarieven, die moet worden uitgevoerd als onderdeel van de voorbereiding van de eerste vergadering van de maand van de Raad van Bestuur, optimaal mogelijk te maken. Om onnodige druk op de rapporterende instellingen en de nationale centrale banken te voorkomen, bepaalt de Ver-

ordening dat kredietinstellingen rentegegevens aan de nationale centrale banken zodanig dienen te leveren dat de nationale centrale banken op de 19de werkdag na de maand waarop de gegevens betrekking hebben de nationale geaggregeerde gegevens aan de ECB kunnen doen toekomen. De rentegegevens worden ongeveer zes weken na de maand waarop zij betrekking hebben gepubliceerd in een persbericht. De overeenkomstig Verordening ECB/2001/18 geproduceerde maandelijkse gegevens zijn beschikbaar vanaf begin 2003.

2.7 MACRO-PRUDENTIËLE EN STRUCTURELE FINANCIËLE INDICATOREN

64. Artikel 3.3 van de Statuten vereist dat het ESCB bijdraagt aan de stabiliteit van het financiële stelsel. Een hiermee verband houdende zaak waarin de ECB zeer geïnteresseerd is, zijn structurele ontwikkelingen in de banksector en, meer in het algemeen, in de financiële wereld. Monetaire en bancaire statistieken (MFI-balansstatistieken en rentegegevens) vormen een belangrijke bron van gegevens voor deze doeleinden. Waar deze beschikbaar zijn, wordt tevens gebruik gemaakt van door de nationale toezichthoudende autoriteiten geleverde geaggregeerde toezichtgegevens (geconsolideerde winst- en verliesgegevens, solventiegegevens, enz.), samen met de uitkomsten van de *Bank Lending Survey* (Enquête naar kredietverlening door banken in het eurogebied) van de ECB waarin onder meer vragen worden gesteld over kredietstandaarden. Aangezien de financiële stabiliteit bloot staat aan een scala van invloeden, kunnen statistieken betreffende de effectenmarkten, financiële rekeningen (met name balansgegevens), betalingsbalansgegevens en meer in het algemeen economische statistieken ook nuttig zijn. Voor macro-prudentiële doeleinden worden bepaalde balansgegevens betreffende uitsluitend kredietinstellingen verzameld indien er in een lidstaat een aanzienlijk verschil bestaat tussen de MFI-sector als geheel en de subsector kredietinstellingen. Bijlage V en Bijlage VI van Richtsnoer ECB/2003/2, zoals gewijzigd door Richtsnoer ECB/2005/4, hebben betrekking op balansgegevens betreffende kre-

dietinstellingen voor de macro-prudentiële analyse, en op de benodigde jaargegevens (alle tezamen 29 reeksen, hoewel niet alle met betrekking tot MFI's) voor de analyse van structurele ontwikkelingen.

65. MFI-balansgegevens (met name de gegevens betreffende de in euro luidende contracten met niet-ingezetenen van het eurogebied) helpen de ECB tevens bij het volgen van de internationale rol van de euro. De statistieken betreffende de internationale rol van de euro worden besproken in sectie 8 hieronder.

3 OVERIGE STATISTIEKEN BETREFFENDE FINANCIËLE INTERMEDIARIS

66. Naast de geconsolideerde MFI-balans en de daarvan afgeleide statistieken, zijn verschillende andere statistieken betreffende financiële intermediaatiedeveneens van groot belang voor monetaire-beleidsdoeleinden.

3.1 NIET-MONETAIRE FINANCIËLE INTERMEDIARIS MET UITZONDERING VAN VERZEKERINGSINSTELLINGEN EN PENSIOENFONDSEN

67. De subsector van de "overige" (niet-monetaire) financiële intermediairs (*other financial intermediaries* ofwel OFI's) bestaat uit financiële instellingen die zich voornamelijk bezighouden met financiële intermediaatied maar die niet vallen onder de MFI-definitie en die niet verzekeringsinstellingen of pensioenfondsen zijn. In het ESR 95 vormen zij de subsector S.123.

68. Gegevens betreffende OFI's zijn, samen met de MFI-statistieken, nodig om een veelomvattend beeld te verschaffen van de financiële intermediaatied in het eurogebied. Anders zou informatie verloren kunnen gaan ten gevolge van de overdracht van activa en passiva van de MFI-sector naar de OFI-sector. Voor de ECB is het ook nodig de OFI's te volgen met het oog op het bijhouden van de lijst van MFI's, aangezien (zoals opgemerkt in Verordening ECB/2001/13 in

Bijlage I, Deel 1.1) financiële innovatie invloed kan uitoefenen op de kenmerken van financiële instrumenten en financiële ondernemingen ertoe kan brengen zich op andere werkzaamheden te concentreren en ten gevolge daarvan instrumenten uit te geven die nauwe substituten vormen voor deposito's.

69. De ECB stelt momenteel aggregaten voor het eurogebied samen op basis van op kwartaalbasis door de nationale centrale banken uit nationale bronnen geleverde gegevens. Hoewel zich bewust van het feit dat dergelijke gegevens niet altijd voldoen aan de daarvoor geldende definities, presenteert Bijlage XVIII van Richtsnoer ECB/2003/2 (zoals gewijzigd door Richtsnoer ECB/2005/4) dergelijke definities en specificaties voor een balans met beperkte uitsplitsingen naar instrument, looptijd, ingezetenschap en sector. De prioriteiten overeenkomstig het Richtsnoer zijn gegevens met betrekking tot beleggingsfondsen (anders dan MMF's, die onder de MFI-sector vallen) aangezien deze in het eurogebied verreweg de grootste groep OFI's vormen in termen van balansomvang, en met betrekking tot effecten- en derivatenhandelen en financiële ondernemingen die zich bezighouden met kredietverschaffing. Wat betreft deze laatste groep zullen de leningen aan huishoudens op termijn worden opgesplitst in leningen voor de aankoop van een huis en consumptief krediet. Aangezien dit onderscheid reeds gemaakt wordt in de maandelijkse MFI-statistieken, zullen vollediger gegevens betreffende de activiteiten van OFI's een veelomvattender raming van de kredietverschaffing voor woningen in het eurogebied mogelijk maken. De ECB publiceert reeds geaggregeerde balansgegevens op kwartaalbasis voor beleggingsfondsen (anders dan MMF's) in het eurogebied, met uitsplitsingen van hun activa naar type fonds (d.w.z. aandelenfondsen, obligatiefondsen, gemengde fondsen en vastgoedfondsen) en tussen fondsen die openstaan voor het grote publiek en fondsen die zich beperken tot bepaalde beleggers. Een Verordening van de ECB ten aanzien van statistieken betreffende OFI's is in voorbereiding.

3.2 VERZEKERINGSINSTELLINGEN EN PENSIOENFONDSEN

70. Verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen (S.125 in het ESR 95) zijn, in tegenstelling tot de tot nog toe besproken MFI's en OFI's, niet opgenomen in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad als onderdeel van de referentiepopulatie die door de ECB kan worden gevraagd gegevens te rapporteren. Gezien het belang van deze instellingen voor de financiële bedrijvigheid in het eurogebied, verschaffen de nationale centrale banken echter aan de ECB uit nationale bronnen verkregen kwartaalgegevens betreffende de belangrijkste financiële activa en passiva van deze instellingen, zoals vereist krachtens Richtsnoer ECB/2002/7. Dit Richtsnoer wordt nader besproken in sectie 11 betreffende rekeningen voor institutionele sectoren voor het eurogebied.

4 STATISTIEKEN BETREFFENDE RENTETARIEVEN (ANDERS DAN MFI-RENTETARIEVEN)

71. Naast de door MFI's uitbetaalde en in rekening gebrachte rentetarieven (zie sectie 2.6) zijn gegevens betreffende andere rentetarieven voor een scala van overige financiële instrumenten nodig om te kunnen volgen hoe de ECB-rentetarieven en veranderingen daarin van invloed zijn op de economie. Rentetarieven, of rendementen, op langlopende overheidsobligaties zijn van bijzonder belang in de Europese Unie aangezien zij een convergentiecriteria vormen dat wordt gebruikt om na te gaan in welke mate een lidstaat klaar is om overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie de euro in te voeren. Hoewel krachtens artikel 5 van het Protocol betreffende de convergentiecriteria statistieken betreffende convergentie door de Europese Commissie dienen te worden geleverd, hebben het EMI en de ECB de Commissie geholpen bij de keuze van vergelijkbare lange-rentetarieven die kunnen worden gevolgd, en de ECB verzamelt deze gegevens en stelt ze vervolgens samen.

72. De eerder besproken MFI-rentetarieven buiten beschouwing latend, kunnen de rentetarieven in twee categorieën worden onderverdeeld: de door de Raad van Bestuur van de ECB vastgestelde rentetarieven (de door het Eurosysteem bij marktoperaties in rekening gebrachte of uitbetaalde tarieven) en geldmarktrentetarieven en rentetarieven op andere verhandelbare effecten.

73. De eerste categorie bestaat uit de door het Eurosysteem uitbetaalde rentetarieven op de girale depositofaciliteit die voor tegenpartijen beschikbaar is en de door het Eurosysteem in rekening gebrachte rentetarieven op zijn basisherfinancieringstransacties en marginale beleggingsfaciliteit.

74. De rentetarieven in de tweede categorie omvatten een breed scala van geldmarktrentes en rendementen op verhandelbare effecten. De geldmarkten in het eurogebied zijn zeer geïntegreerd, met grotendeels standaard financiële instrumenten. De ECB verzamelt zeer frequent rentegegevens, meestal via de persagentschappen. De gegevens betreffende rentetarieven en rendementen op langerlopende verhandelbare effecten zijn eveneens goed uit marktbronnen te verkrijgen. De ECB is bezig met de ontwikkeling van een verbeterde database om zulke gegevens in op te slaan, en streeft er tevens naar het gebruik daarvan te verbeteren.

5 STATISTIEKEN BETREFFENDE EFFECTEN (MET INBEGRIJF VAN AANDELEN)

75. De gegevens betreffende uitgiften en aanhoudingen van effecten vormen om verschillende redenen een belangrijk element van de monetaire en financiële analyse. Voor kredietnemers vormen uitgiften van effecten een alternatief voor bancaire financiering. Houders van financiële activa kunnen bankdeposito's, door banken uitgegeven verhandelbare instrumenten (die in M3 zijn opgenomen indien zij zijn uitgegeven voor 2 jaar of korter) en andere effecten beschouwen als gedeeltelijke substituten. Statistieken betreffende effecten vullen der-

halve de monetaire en financiële gegevens aan. Over een langere periode kunnen verschuivingen in de financiering tussen de banksector en de effectenmarkten van invloed zijn op de transmissie van het monetaire beleid. Gegevens betreffende uitstaande bedragen aan uitgegeven effecten geven de diepte van kapitaalmarkten aan, terwijl uitgiften in euro door niet-ingezetenen van het eurogebied een aspect vormen van de internationale rol van de euro. Ook spelen hier overwegingen ten aanzien van de financiële stabiliteit een rol.

76. De ECB publiceert maandelijks statistieken betreffende effecten met uitzondering van aandelen (schuldbewijzen) en betreffende genoteerde aandelen. De statistieken betreffende schuldbewijzen omvatten in euro luidende effecten, ongeacht wie de emittent is, en effecten die door ingezetenen van het eurogebied zijn uitgegeven in euro en in andere valuta's, met een verdere opsplitsing van langerlopende effecten in effecten met een vaste rente en effecten met een variabele rente. Wat oudere effecten betreft omvat "euro" ook in ECU of in de vroegere nationale valuta's van de lidstaten van het eurogebied luidende instrumenten. In beide gevallen worden uitstaande bedragen per de maandultimo, en bruto uitgiften, aflossingen en netto uitgiften gedurende de maand gerapporteerd, met een uitsplitsing naar oorspronkelijke looptijd bij 1 jaar (of, bij uitzondering, bij 2 jaar). Door ingezetenen van het eurogebied uitgegeven schuldbewijzen worden verder uitgesplitst naar sector van emittent (d.w.z. MFI's, OFI's en verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen, niet-financiële vennootschappen, centrale overheid en overige overheid). De statistieken betreffende door ingezetenen van het eurogebied uitgegeven genoteerde aandelen specificeren eveneens de uitstaande bedragen en bruto uitgiften en aflossingen afzonderlijk, met (voor zover relevant) dezelfde uitsplitsing naar sector als bij schuldbewijzen.

77. De standen van en transacties in genoteerde aandelen worden gerapporteerd tegen marktwaarde, terwijl (in afwijking van het ESR 95) bedragen ten aanzien van schuldbewijzen tegen

nominale waarde worden gerapporteerd. “Deep-discount”-obligaties en nulcouponobligaties worden bij uitgifte gewaardeerd tegen het effectieve betaalde bedrag, en tegen de nominale waarde wanneer zij lopen. In de daartussen liggende tijd worden zij gewaardeerd volgens een formule die rekening houdt met de rente die wordt opgebouwd. Instrumenten in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de vigerende wisselkoers. Mutaties in de uitstaande bedragen weerspiegelen netto uitgiften, waarderingsveranderingen en tevens herclassificaties en andere wijzigingen die niet voortkomen uit transacties. Zoals het geval is bij de monetaire statistieken, berekent de ECB de groeicijfers voor de effectenmarkten op basis van transactiegegevens, met uitsluiting van waarderings- en herclassificatie-effecten. Wanneer, zoals soms gebeurt, een enkele transactie in effecten (wellicht in verband met een overname of fusie) in verschillende stappen wordt uitgevoerd gedurende een periode langer dan één maand, is het usance de gehele transactie te registreren in de maand waarin deze wordt afgerond.

78. Hoewel emittenten van effecten vallen onder de rapportagereferentiepopulatie voor ECB-statistieken krachtens artikel 2 van Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad vereist de ECB niet van hen dat zij gegevens rapporteren krachtens een juridisch instrument van de ECB zelf. In plaats daarvan voorzien de nationale centrale banken de ECB van gegevens betreffende schuldbewijzen en genoteerde door ingezetenen uitgegeven aandelen overeenkomstig Bijlage XIX van Richtsnoer ECB/2003/2, zoals gewijzigd, binnen 5 weken na het eind van de maand waarop deze gegevens betrekking hebben. De aggregaten voor het eurogebied worden via de persagentschappen gepubliceerd ongeveer 7 weken na de maand waarop zij betrekking hebben. De BIB verschaft gegevens betreffende in euro luidende schuldbewijzen die zijn uitgegeven door niet-ingezetenen van het eurogebied. Krachtens Richtsnoer ECB/2005/13 zullen tevens enkele gegevens betreffende aangehouden effecten uitgesplitst naar institutionele sector beschikbaar komen.

79. Aangezien statistieken betreffende het effectenverkeer en uitgiften van effecten grote aandacht krijgen en van cruciaal belang zijn voor sommige statistische terreinen (bijvoorbeeld de rekeningen van het eurogebied), hebben de ECB en de nationale centrale banken recentelijk een veelomvattende gecentraliseerde effectendatabase (*comprehensive centralised securities database* ofwel CSDB) ontwikkeld. De CSDB maakt gebruik van verschillende institutionele bronnen en van commerciële gegevensverschaffers. Deze database zal een centrale rol spelen in de productie van statistieken betreffende uitgiften van effecten en het effectenverkeer en bij de samenstelling van andere statistieken, waaronder (na verdere ontwikkeling) statistieken betreffende aangehouden effecten. De database is tevens op verschillende manieren van analytisch en operationeel nut. De procedures voor waarborging van de kwaliteit van de gegevens worden uiteengezet in een door de ECB samen met de nationale centrale banken opgesteld handboek, en zullen binnenkort worden neergelegd in een nieuw Richtsnoer van de ECB. De ECB is tevens bezig met de ontwikkeling van statistieken betreffende effectenafwikkelingsystemen, ten aanzien waarvan enkele jaren voornamelijk operationele gegevens zijn gepubliceerd in de opeenvolgende edities van de ECB-publicatie “Payment and securities settlement systems in the European Union” – zie paragraaf 117 hieronder.

6 STATISTIEKEN BETREFFENDE DE BETALINGSBALANS EN DE INTERNATIONALE INVESTERINGSPOSITIE

6.1 INLEIDING

80. Om de tenuitvoerlegging van het monetaire beleid en de valutamarktoperaties te ondersteunen, verzamelt de ECB gegevens op maand-, kwartaal- en jaarbasis om de betalingsbalans en internationale investeringspositie van het eurogebied als geheel te kunnen samenstellen. De ECB maakt geen gebruik van gegevens betreffende grensoverschrijdende transacties binnen het eurogebied, met één belangrijke uitzonde-

ring: het effectenverkeer en de inkomsten uit beleggingen en investeringen. De betalingsbalansstatistieken op kwartaalbasis en de eindejaars internationale investeringspositie bevatten een geografische uitsplitsing naar buitenlandse tegenpartijen. De ECB stelt tevens gedetailleerde statistieken samen betreffende de internationale reserves en de liquiditeit in vreemde valuta van het Eurosysteem op basis van gezamenlijke IMF/BIB-specificaties, en stelt daarnaast de dagelijkse nominale effectieve wisselkoers en de maandelijkse en driemaandelijke reële effectieve wisselkoersen voor de euro samen.

81. Hoewel entiteiten die ingezetenen zijn van het eurogebied en die grensoverschrijdende posities aanhouden of grensoverschrijdende transacties uitvoeren krachtens artikel 2 van Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad zijn opgenomen in de referentierapportagepopulatie voor ECB-statistieken, heeft de ECB zelf in dit opzicht geen Verordening aangenomen. In tegenstelling tot monetaire en bancaire statistieken, waar de rapporterende instellingen worden gevormd door een relatief klein aantal financiële instellingen, omvat de rapportagepopulatie voor de statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie potentieel elke economische partij die ingezetene is van het eurogebied en die grensoverschrijdende transacties uitvoert of grensoverschrijdende posities aanhoudt. Bovendien is, waar MFI-rapportagesystemen in het gehele eurogebied redelijk gestandaardiseerd zijn, dit momenteel niet het geval bij de gegevensverzamelingsystemen voor de betalingsbalans, en dit brengt complicaties met zich mee wat betreft de verificatie en toepassing van sancties. Het feit dat betalingsbalansstatistieken op nationaal niveau onder een verscheidenheid aan juridische stelsels vallen, en dat Eurostat eveneens betalingsbalansstatistieken op Europees niveau verzamelt, zou het uitgeven van een rechtstreeks tot rapporterende instellingen gericht juridisch instrument van de ECB verder bemoeilijken. De ECB heeft in plaats daarvan zijn goedkeuring gehecht aan tot de nationale centrale banken in het eurogebied gerichte

richtsnoeren waarin wordt uiteengezet welke statistische gegevens deze aan de ECB dienen toe te sturen en waarin bepaalde modaliteiten en standaarden die daarbij dienen te worden gevolgd worden gespecificeerd, maar waarbij het echter aan de discretie van de nationale centrale banken wordt overgelaten hoe deze gegevens van de rapporterende instellingen te verzamelen. ECB/2004/15 is het Richtsnoer dat momenteel van kracht is. Omdat in enkele lidstaten de gegevensverzameling voor de betalingsbalans en de internationale investeringspositie niet de verantwoordelijkheid van de nationale centrale bank is, heeft de ECB aan de betrokken rapporterende instellingen aanbevelingen doen uitgaan die in substantie identiek zijn aan de Richtsnoeren; ECB/2004/16 is de huidige Aanbeveling. Een Aanbeveling is niet juridisch bindend voor de instellingen tot welke deze is gericht.

82. De reikwijdte en onderliggende begrippen van de statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie zijn vastgelegd in Richtsnoer ECB/2004/15. De door de ECB gehanteerde vereisten zijn zo veel mogelijk conform de standaarden zoals die zijn neergelegd in het door het IMF gepubliceerde *Balance of Payments Manual* (5de editie), dat consistent is met het SNR 93 en het ESR 95. De ECB heeft echter wel enkele harmoniseringsvoorstellen aangenomen die specifiek zijn voor de betalingsbalans- en internationale-investeringspositie-aggregaten voor de Europese Unie en het eurogebied (bijvoorbeeld de consistente toepassing van de definitie van MFI's). De betalingsbalans en de internationale investeringspositie van het eurogebied komen in principe overeen met de transacties en posities van ingezetenen van het eurogebied bij niet-ingezetenen van het eurogebied (de sector "de rest van de wereld") in de rekeningen van het eurogebied. In de praktijk past de presentatie van de betalingsbalans en de internationale investeringspositie, waar de nadruk ligt op functionele categorieën (directe investeringen, effectenverkeer, enz.) in plaats van op de sector van de ingezetenen tegenpartij, niet zo maar in de rekeningen voor de institutionele sectoren, en daarnaast bestaan

er andere kwesties op het vlak van waardering en dekking. De ECB heeft voor deze kwesties een oplossing moeten zoeken bij de voorbereiding van het opnemen van de betalingsbalans en de internationale investeringspositie van het eurogebied in de rekeningen van het eurogebied.

6.2 MAANDELIJKE BETALINGSBALANS

6.2.1 UITSPLITSINGEN NAAR INSTRUMENT EN SECTOR

83. Het doel van de maandelijkse betalingsbalans is gebruikers in staat te stellen de externe stromen, die van invloed zijn op de monetaire situatie in het eurogebied en op de wisselkoers, te volgen. Met dit doel voor ogen zijn de door de ECB benodigde gegevens voor de maandelijkse betalingsbalansstatistiek beperkt tot brede categorieën transacties op de lopende en vermogensoverdrachtenrekening, met als uitzondering de inkomensstromen uit beleggingen en investeringen, waarvoor een uitsplitsing naar directe investeringen, effectenverkeer en “overige” financiële transacties nodig is. Een grotere mate van gedetailleerdheid is vereist voor de financiële rekening, waar zich grote en variabele stromen die van invloed zijn op de monetaire situatie in het eurogebied eerder zullen voordoen. De binnenlandse en buitenlandse directe investeringen worden uitgesplitst naar kapitaaldeelname en herinvestering van winsten en overige financiële transacties (voornamelijk leningen tussen bedrijven onderling), en verder in MFI's (met uitzondering van centrale banken) en overige eurogebiedsectoren. Het effectenverkeer, dat een onderscheid bevat tussen monetaire autoriteiten, overige MFI's en niet-MFI's, wordt onderverdeeld in kapitaaldeelname en schuldbewijzen (die verder worden uitgesplitst). Financiële derivaten (alleen contracten tussen ingezetenen van het eurogebied en niet-ingezetenen van het eurogebied zijn in deze context relevant) worden uitsluitend op netto basis samengesteld, als het aggregaat van alle grensoverschrijdende posities (waarbij rekening wordt gehouden met het teken, d.w.z. activa ten opzichte van passiva) waarbij ingezetenen van het eurogebied betrokken zijn. In tegenstelling daartoe worden juist

behoorlijk gedetailleerde gegevens vereist betreffende “overige” financiële transacties – voornamelijk externe financiële transacties van MFI's (met uitzondering van transacties in de categorieën directe investeringen en effectenverkeer) en de overheid. Deze categorie wordt uitgesplitst naar sector van de tegenpartij, te weten monetaire autoriteiten, overige MFI's (met een uitsplitsing naar looptijd), de overheid en overige (eurogebied)sectoren, met voor de laatste twee categorieën een beperkte uitsplitsing naar instrument die bij buitenlandse banken aangehouden chartaal geld en deposito's aangeeft. De maandelijkse betalingsbalans omvat tevens gegevens betreffende officiële reserves.

6.2.2 DE VOOR EFFECTENVERKEER-PASSIVA GEHANTEERDE BENADERING

84. Voor het registreren van effectenverkeer-passiva (veranderingen van de buiten het eurogebied aangehouden effecten die zijn uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied) bestaat er een serieus praktisch probleem, namelijk dat het vaak niet mogelijk is de houders van verhandelbare instrumenten te identificeren. Effectenverkeer-passiva op de financiële rekening van de betalingsbalans worden daarom op indirecte wijze samengesteld, in feite door de verandering in de buiten het eurogebied aangehouden effecten die zijn uitgegeven door ingezetenen van het eurogebied (netto binnenlandse investeringen) als het verschil tussen het totale bedrag aan dergelijk uitstaand papier (of voor waardering aangepaste veranderingen daarvan) en de geregistreerde aanhoudingen ervan (of voor waardering aangepaste veranderingen daarvan) door ingezetenen van het eurogebied, ongeacht of deze ingezetenen zijn van hetzelfde land als de emittent van het papier of ingezetenen van een andere lidstaat van het eurogebied. Een uitsplitsing van dergelijke aanhoudingen binnen het eurogebied naar sector van de emittent zal vanaf medio 2006 beschikbaar zijn, waardoor de berekening van een uitsplitsing naar sector van de passiva van het eurogebied mogelijk wordt. Aanverwante inkomensstromen op de lopende rekening en de uitstaande voorraad effectenverkeer-passiva in

de internationale investeringspositie worden op soortgelijke wijze samengesteld. De in paragraaf 79 genoemde gecentraliseerde effectendatabase zal naar verwachting de statistieken betreffende het effectenverkeer aanzienlijk verbeteren. De veelomvattende informatie betreffende individuele effecten in de database zal een nieuwe benadering mogelijk maken ten aanzien van het samenstellen van de effectenverkeersrekening in de betalingsbalans (en in de hieronder besproken internationale investeringsrekening). Het Eurosysteem is voornemens vanaf 2008 over te gaan op de rapportage van de transacties en posities in effecten per individueel effect, hetgeen accuratere classificatie en waardering op de effectenverkeersrekening mogelijk zal maken. De nationale centrale banken van het Eurosysteem zijn voornemens vanaf hetzelfde tijdstip niet langer de standen samen te stellen aan de hand van gecumuleerde transacties, maar in plaats daarvan ten minste elk kwartaal volledige standengegevens samen te stellen.

6.2.3 EEN MONETAIRE PRESENTATIE VAN DE BETALINGSBALANS

85. Om het gebruik van de maandelijkse betalingsbalansstatistieken in de monetaire analyse te verbeteren, worden zij gekoppeld aan de externe tegenpost van het ruime monetaire aggregaat M3. Aangezien de betalingsbalansrekeningen als geheel en de geconsolideerde MFI-balans in evenwicht moeten zijn, moeten de externe transacties van de MFI-sector (met inbegrip van het Eurosysteem) een spiegelbeeld vormen van de externe transacties van andere sectoren in het eurogebied (met inbegrip van fouten en omissies in de betalingsbalans); deze zouden op hun beurt gelijk moeten zijn aan de externe tegenpost in de monetaire statistieken. In de praktijk is enige herschikking van de betalingsbalansstatistieken noodzakelijk om alle externe transacties van MFI's samen te brengen, en is volledige equivalentie van de gegevens uit verschillende bronnen nog niet verwezenlijkt. De bijdrage van de externe transacties van de niet-MFI's in het eurogebied (op de lopende, vermogensoverdrachten- en financiële rekening) aan de totale mutatie van de netto externe positie

van de MFI-sector kan dan worden geanalyseerd. Voor de monetaire presentatie vereist de ECB een uitsplitsing van de directe-investeringen- en de effectenverkeersrekening om de transacties van MFI's te isoleren.

6.2.4 TIJDSHEMA EN BESCHIKBAARHEID

86. Maandelijkse betalingsbalansstatistieken moeten aan de ECB worden toegezonden uiterlijk op de 30ste werkdag volgend op het einde van de maand waarop de gegevens betrekking hebben, en zij worden gepubliceerd via de persagentschappen 7 tot 8 weken na de maand waarop zij betrekking hebben. Maandgegevens zijn beschikbaar vanaf januari 1997.

87. De deadline voor het verschaffen van de maandelijkse betalingsbalansstatistieken, hun geaggregeerde aard en hun nut voor het monetaire beleid maakt het, waar dit niet te vermijden is, legitiem van internationale richtlijnen af te wijken. Registratie van gegevens op transactiebasis (met inbegrip van de rente terwijl deze wordt opgebouwd) is in de maandstatistieken niet verplicht; de lidstaten mogen in plaats daarvan gegevens op verrekeningsbasis aanleveren. Waar dit noodzakelijk is om aan de deadline te voldoen, worden ramingen of voorlopige gegevens geaccepteerd. Het kan nodig zijn bepaalde gegevensposten, bijvoorbeeld herinvestering van directe-investeringswinsten, te schatten. De maandgegevens worden elk kwartaal herzien tegen de achtergrond van vollediger kwartaalgegevens, hetgeen volledig conform is aan internationale statistische normen. Het zou derhalve zo kunnen zijn dat de laatste maandgegevens niet geheel consistent zijn met eerdere gegevens.

6.3 DE DRIEMAANDELIJKSE BETALINGSBALANS

6.3.1 GROTERE MATE VAN GEDETAILLEERDHEID EN OPBOUW VAN RENTE

88. De betalingsbalansstatistieken op kwartaalbasis verschaffen gedetailleerdere gegevens dan de maandstatistieken, en maken zo een grondiger analyse van de externe transacties mogelijk. De lopende rekening bevat meer de-

tails betreffende inkomens uit beleggingen en investeringen, en in de financiële rekening worden meer instrument- en sectorgegevens verschaft.

89. Overeenkomstig het SNR 93, doet het *IMF Balance of Payments Manual* (5de editie) de aanbeveling de rente toe te rekenen aan de periode waarop deze betrekking heeft. Deze aanbeveling is van invloed op de lopende rekening (inkomens uit beleggingen en investeringen), met een overeenkomstig effect op de financiële rekening. Richtsnoer ECB/2004/15 bepaalt dat inkomens uit beleggingen en investeringen alleen op kwartaalbasis dienen te worden toegekend.

6.3.2 GEOGRAFISCHE UITSPLITSING

90. Naast het feit dat zij verdere details aangaande instrumenten verschaffen en aan internationale statistische normen voldoen, gaan de betalingsbalansgegevens op kwartaalbasis vergezeld van een geografische uitsplitsing van de externe transacties van ingezetenen van het eurogebied naar land, gebied en categorie van tegenpost. De uitsplitsing betreft Denemarken, Zweden en het Verenigd Koninkrijk als individuele landen; de overige EU-lidstaten als groep, EU-instellingen en overige organen, en (buiten de Europese Unie) de Verenigde Staten, Japan, Zwitserland en Canada als individuele landen, offshore financiële centra, internationale organisaties, en overige landen als een groep. Met uitzondering van de ECB, die voor statistische doeleinden als een MFI-ingezetene van het eurogebied wordt behandeld, worden EU-instellingen (zoals de Commissie) en overige organen (zoals de Europese Investeringsbank) behandeld alsof zij buiten het eurogebied ingezetenen zijn, ongeacht hun fysieke locatie. De vereiste uitsplitsingen, samen met de lijsten van de EU-instellingen, offshore financiële centra en internationale organisaties, worden uiteengezet in Bijlage II van Richtsnoer ECB/2004/15. De details betreffende instrumenten en sectoren waarop de geografische uitsplitsing wordt toegepast zijn minder volledig dan het geval is bij de volledige betalingsbalansstatistieken op kwartaalbasis, en lijken meer op die in de maan-

delijkse betalingsbalansstatistieken; er is echter geen geografische uitsplitsing van de effectenverkeer-passiva (omdat de manier waarop deze gegevens worden samengesteld dit niet mogelijk maakt), noch een uitsplitsing van financiële derivaten en officiële reserves.

6.3.3 TIJDSHEMA EN BESCHIKBAARHEID

91. De gedetailleerde betalingsbalansstatistieken op kwartaalbasis en de geografische uitsplitsingen dienen aan de ECB te worden toegezonden binnen 3 maanden na het einde van het kwartaal waarop de gegevens betrekking hebben. De aggregaten voor het eurogebied worden gepubliceerd in een persbericht 4 maanden na het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Volledige kwartaalgegevens zijn beschikbaar vanaf begin 1997. Kwartaalschattingen van de lopende rekening van wat nu het eurogebied is zijn beschikbaar vanaf 1980. Een geografische uitsplitsing op kwartaalbasis is beschikbaar vanaf begin 2003.

6.4 DE INTERNATIONALE INVESTERINGSPOSITIE

92. De ECB stelt de internationale investeringspositie voor het eurogebied als geheel samen per de kwartaalultimo (een recente innovatie) en publiceert deze met de gedetailleerde betalingsbalans op kwartaalbasis 4 maanden na de datum waarop deze betrekking heeft, en in vollediger gedetailleerdheid per de jaarultimo. Deze overzichten van de externe activa en passiva van het eurogebied laten de structuur zien van de externe financiële positie van het eurogebied en vormen een aanvulling op de betalingsbalansgegevens voor de monetaire beleidsanalyse en de analyse van de valutamarkten. Periodieke standengegevens verschaffen eveneens een controle van de aannemelijkheid van de betalingsbalansstromen. De kwartaalgegevens zijn ontwikkeld deels met in het achterhoofd de gedachte dat zij zouden kunnen worden geïncorporeerd in de rekeningen betreffende de institutionele sectoren in het eurogebied.

6.4.1 UITSPLITSING NAAR INSTRUMENT EN GEOGRAFISCHE UITSPLITSING

93. De op kwartaalbasis benodigde uitsplitsing lijkt zeer veel op die in de financiële rekening van de betalingsbalans op kwartaalbasis, hoewel in de categorie financiële derivaten de activa- en passivaposities afzonderlijk worden getoond. De jaarlijkse internationale-investeringspositiegegevens lijken er eveneens veel op, maar bevatten meer details betreffende de directe investeringen, waar kapitaaldeelnemingen in genoteerde ondernemingen worden getoond zowel tegen boek- als marktwaarde (de aanbevolen basis voor waardering in de internationale investeringspositie). Om praktische redenen worden de directe investeringen in niet-genoteerde ondernemingen uitsluitend tegen boekwaarde aangegeven, hoewel ze, aangezien ze in principe gebaseerd zijn op de rekeningen van buitenlandse filialen, de herinvestering van winsten zouden moeten weerspiegelen. De internationale investeringspositie op jaarbasis gaat vergezeld van een geografische uitsplitsing van de externe activa en passiva van het eurogebied, die de instrumenten en sectoren met enigszins geringere mate van gedetailleerdheid toont dan de internationale investeringspositie op jaarbasis (en ook op kwartaalbasis) maar die in feite dezelfde uitsplitsing van tegenpartijen presenteert die bij de betalingsbalans op kwartaalbasis wordt gegeven. Net zoals het geval is bij de betalingsbalans, is er in de internationale investeringspositie geen geografische uitsplitsing van financiële derivaten en officiële reserves. De uitsplitsing van de effectenverkeer-passiva kan niet worden berekend aan de hand van de uit ECB-bronnen beschikbare gegevens; in plaats daarvan gebruikt de ECB tegenpostgegevens uit de *Coordinated Portfolio Investment Survey* en aanverwante enquêtes van het IMF, waarvan de resultaten later beschikbaar komen dan die van de door de ECB geproduceerde internationale investeringspositie op jaarbasis.

94. De internationale investeringspositie van het eurogebied is gebaseerd op de standaard internationale-investeringspositiecomponenten zoals die worden gedefinieerd in het *IMF Ba-*

lance of Payments Manual (5de editie). De begrippen en definities zijn consistent met de betalingsbalans. Een komende verbeterde benadering ten aanzien van het samenstellen van de effectenverkeerrekening, met inbegrip van volledige standengegevens op kwartaalbasis, is hierboven in paragraaf 84 beschreven.

6.4.2 TIJDSHEMA EN BESCHIKBAARHEID

95. De ECB beschikt over de kwartaalgegevens betreffende de internationale investeringspositie binnen 3 maanden na het kwartaal waarop zij betrekking hebben (d.w.z. hetzelfde tijdschema als voor de betalingsbalans op kwartaalbasis). De internationale-investeringspositiegegevens op jaarbasis zijn, samen met de geografische uitsplitsing, beschikbaar binnen 9 maanden na het jaar waarop zij betrekking hebben. Een internationale investeringspositie per de jaarultimo voor het eurogebied is beschikbaar vanaf 1997, hoewel de gegevens betreffende 1997 en 1998 alleen op netto basis bestaan (d.w.z. zij tonen de netto activa of netto passiva in elke categorie, niet de uitstaande activa en passiva afzonderlijk), omdat het oorspronkelijk niet mogelijk was voor de lidstaten om binnen externe activa en passiva onderscheid te maken tussen grensoverschrijdende posities binnen het eurogebied en posities ten opzichte van de rest van de wereld. De geografische uitsplitsing per de jaarultimo is beschikbaar vanaf 2002.

7 DE INTERNATIONALE RESERVES VAN HET EUROSISTEEM

7.1 OFFICIËLE RESERVES IN DE BETALINGSBALANS EN DE INTERNATIONALE INVESTERINGSPOSITIE

96. De officiële reserves van het eurogebied worden gedefinieerd als door de ECB en de nationale centrale banken van het Eurosysteem aangehouden hoogst liquide, verhandelbare en kredietwaardige vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied die luiden in valuta's anders dan de euro. Naast de vorderingen in vreemde valuta vallen hieronder goud, bijzondere trekkingsrechten (*special drawing rights*

ofwel SDR's) en reserveposities in het IMF. De officiële reserves worden samengesteld zonder saldering van met reserves verband houdende verplichtingen, met als uitzondering de kleine component van financiële derivaten die op netto basis wordt samengesteld.

97. Mutaties in de officiële reserves die voortkomen uit transacties (d.w.z. onder uitsluiting van waarderingseffecten en mutaties anders dan transacties die van invloed zijn op het bedrag ervan) worden als een enkel cijfer geregistreerd op de financiële rekening van de betalingsbalans van het eurogebied. Uitstaande bedragen zijn beschikbaar per de kwartaalultimo in de internationale investeringspositie en geven de voornaamste componenten weer (goud, SDR's en aangehouden deviezen, met details betreffende instrumenten, enz.).

7.2 INTERNATIONALE RESERVES EN LIQUIDITEIT IN VREEMDE VALUTA (DE VASTE IMF/BIB-OPSTELLING)

98. De ECB stelt eveneens een veel vollediger maandoorzicht van de reserves van het Euro-systeem en aanverwante posten samen overeenkomstig de vaste opstelling voor internationale reserves en in vreemde valuta luidende liquiditeit. Officiële reserves zoals gedefinieerd voor de statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie vormen alleen onderdeel van de gegevens die volgens deze opstelling benodigd zijn. Ook vallen hieronder andere activa in vreemde valuta; dit kunnen zijn vorderingen op ingezetenen van het eurogebied (bijvoorbeeld deposito's in vreemde valuta bij banken in het eurogebied) of vorderingen op niet-ingezetenen van het eurogebied die niet voldoen aan het "hoogst liquide"-criterium dat geldt om te worden opgenomen onder officiële reserves (dergelijke posten worden geregistreerd onder effectenverkeer of onder "overige" financiële transacties in de betalingsbalans en de internationale investeringspositie). In vreemde valuta luidende liquiditeit houdt tevens rekening met reeds bekende en voorwaardelijke netto kortlopende vorderingen op activa in vreemde valuta, die onder andere bestaan uit

hoofdsom- en rentebetalingen op leningen, termijnposities in vreemde valuta, met transacties met wederinkoop verband houdende stromen, verleend krediet, verstrekte garanties, en een groot aantal andere posten die niet in de betalingsbalans en de internationale investeringspositie worden opgenomen. De opstelling voorziet tevens in een aantal memorandumposten. De gegevens, die worden beschreven in Bijlage II, Tabel 3, van Richtsnoer ECB/2004/15, worden aan de ECB verstrekt zodat zij deze in de vaste opstelling kan opnemen binnen 3 weken na de maand waarop zij betrekking hebben.

8 STATISTIEKEN BETREFFENDE DE INTERNATIONALE ROL VAN DE EURO

99. De ECB publiceert jaarlijks een verslag over de internationale rol van de euro. De MFI-balansstatistieken (posten van contracten met niet-ingezetenen maken onderscheid tussen bedragen in euro en in vreemde valuta) en de statistieken betreffende uitgaven van effecten (die in euro luidende uitgaven door niet-ingezetenen van het eurogebied aangeven) dragen bij aan de beoordeling van de internationale rol van de euro. Richtsnoer ECB/2004/15 voorziet in een zesmaandelijks uitsplitsing naar valuta (tussen de euro, de Amerikaanse dollar en overige valuta's) van de externe transacties van het eurogebied in schuldbewijzen, en dezelfde uitsplitsing van de externe posities van ingezetenen van het eurogebied in schuldbewijzen per einde juni en einde december, specifiek voor de evaluatie van de internationale rol van de euro als beleggingsvaluta. Het ESCB verzamelt voor hetzelfde doel gegevens betreffende andere kenmerken van obligatie-uitgaven. Momenteel verzamelen verscheidene centrale banken van het Eurosysteem en het ESCB tevens gegevens betreffende factureringspraktijken in de externe handel in goederen en diensten, voornamelijk middels op bancaire verrekeningen gebaseerde gegevensverzamelingsystemen. De Oostenrijkse Nationalbank draagt gegevens aan betreffende de circulatie van eurobankbiljetten (en de voortdurende circulatie van bankbiljetten luidende in de vroegere nationale valuta's

van de landen van het eurogebied) in vijf naburige landen buiten het eurogebied.

9 EFFECTIEVE WISSELKOERSEN VAN DE EURO

100. De nominale effectieve wisselkoers van de euro is een beknopte maatstaf van de externe waarde ten opzichte van de valuta's van de belangrijkste handelspartners van het eurogebied. De reële effectieve wisselkoers – die wordt verkregen door de nominale wisselkoers te defleren met toepasselijke prijs- en kostenindices – is de meest gebruikte indicator van internationale prijs- en kostenconcurrentie.

101. De ECB berekent de dagelijkse nominale effectieve wisselkoers, die wordt gedefinieerd als een meetkundig gewogen gemiddelde van de bilaterale wisselkoersen van de euro ten opzichte van de valuta's van de handelspartners van het eurogebied. De reële effectieve wisselkoers is een meetkundig gewogen gemiddelde van de prijzen of kosten in het eurogebied ten opzichte van de handelspartners, uitgedrukt in een gemeenschappelijke valuta. Aangezien de prijs- en kostengegevens niet met een hogere frequentie beschikbaar zijn, wordt de effectieve wisselkoers maandelijks of driemaandelijks berekend.

102. De aan handelspartners toegekende gewichten worden afgeleid van hun respectieve aandeel in de handel van het eurogebied in fabrieken, met uitzondering van de handel binnen het eurogebied, over twee perioden van drie jaar (te weten 1995-1997 en, na verder werk in 2004, 1999-2001). De gewichten maken gebruik van gegevens betreffende uitvoer zowel als invoer. De invoergewichten zijn het eenvoudige respectieve aandeel van elk partnerland in de totale invoer van het eurogebied vanuit alle partnerlanden. De gewichten voor de uitvoer worden op zodanige wijze vastgesteld dat zij een indruk geven van zowel het belang van de individuele markten voor de uitvoer van het eurogebied als de concurrentie van zowel binnenlandse producenten als exporteurs uit derden-

landen waarmee exporteurs in het eurogebied op de buitenlandse markten te maken hebben.

103. Effectieve wisselkoersen (*effective exchange rates* ofwel EER's) worden berekend ten opzichte van twee groepen handelspartners: de zogenoemde EER-23, welke groep handelspartners bestaat uit de 13 EU-lidstaten buiten het eurogebied en tien belangrijke handelspartners buiten de Europese Unie, en de zogenoemde EER-42, welke groep handelspartners wordt gevormd door de EER-23 en 19 andere landen. Wat betreft de EER-23, wordt de nominale effectieve wisselkoers dagelijks berekend en zijn er reële indices maandelijks (aan de hand van consumptie- en producentenprijzen) en driemaandelijks (aan de hand van bbp-deflatoren en arbeidskosten per eenheid product) beschikbaar. Voor de uitgebreidere groep worden maandelijks de nominale effectieve wisselkoers en een reële effectieve wisselkoers gebaseerd op de consumptieprijzen berekend.

10 STATISTIEKEN BETREFFENDE OVERHEIDSFINANCIËN

104. De statistieken betreffende overheidsfinanciën zijn statistieken die betrekking hebben op de transacties en posities van de sector overheid (S.13 in het ESR 95), die bestaat uit centrale overheid, deelstaatoverheid, lagere overheid en subsectoren wettelijke-sociale-verzekeringsinstellingen. De ECB is om twee redenen geïnteresseerd in statistieken betreffende overheidsfinanciën. Ten behoeve van de convergentieverslagen waarin beoordeeld wordt in welke mate lidstaten klaar zijn voor invoering van de euro, en in de context van de procedure bij buitensporige tekorten en het Stabi- teits- en Groeipact, ligt de nadruk op jaargegevens betreffende het tekort/overschot van de overheid en op de geconsolideerde overheidsschuld in de individuele EU-lidstaten. Krachtens Richtsnoer ECB/2005/5, dat een reeds lang bestaande behoefte aan dit soort gegevens van de lidstaten formaliseert, voorzien de centrale banken de ECB van jaarlijkse overheidsrekeningen, waaronder ontvangsten, uit-

gaven, tekort/overschot, de financieringsbehoefte, ontvangsten uit privatiseringen en uitstaande schuld. Deze gegevens stellen de ECB in staat transacties tussen de EU-instellingen en de lidstaten te incorporeren alsof de eerste, wat betreft de transacties met de desbetreffende lidstaat, een extra subsector van de overheid vormde, met als doel een vollediger beeld te geven van overheidstransacties in de economie dan gegevens met betrekking tot alleen de nationale overheidssectoren. De ECB ontvangt tevens jaargegevens betreffende de tekort-schuldaanpassing, een gedetailleerde afstemming tussen de mutatie in de overheidsschuld tussen jaarultimo's en het overheidstekort of -overschot in het tussenliggende jaar. Richtsnoer ECB/2005/5 (daarna gewijzigd door Richtsnoer ECB/2006/2) bepaalt dat al deze gegevens dienen te worden gerapporteerd in een vorm die in overeenstemming is met de gegevens die de EU-lidstaten aan de Europese Commissie verschaffen in het kader van het ESR 95 en de procedure bij buitensporige tekorten. De in het kader van de buitensporig-tekortprocedure verschaft overheidsrekeningen wijken in beperkte maar belangrijke opzichten af van het ESR 95, met name in de dekking en de waardering van de overheidsschuld.

105. Aangezien de overheidsbedrijvigheid een belangrijke factor is in de economische ontwikkelingen en de financiële markten, heeft de ECB tevens behoefte aan gegevens op kwartaalbasis betreffende de niet-financiële en financiële transacties van de overheid en de uitstaande overheidsschuld. Verschillende in 2000 en daarna aangenomen Gemeenschapsverordeningen bepalen dat kwartaalgegevens dienen te worden gerapporteerd betreffende overheidsontvangsten en -uitgaven, financiële transacties en balansen in de lidstaten. Dientengevolge zullen binnenkort veelomvattende kwartaalstatistieken betreffende de overheidssector in de Europese Unie beschikbaar komen. Verordening nr. 501/2004 vereist van de lidstaten dat zij, binnen 3 maanden na het eind van een kwartaal, afzonderlijke financiële gegevens op kwartaalbasis verstrekken ten aanzien van de overheid, lagere overheden en sociale-verzekeringsinstel-

lingen, samen met een uitsplitsing naar instrument en, in het geval van de centrale overheid en de sociale-verzekeringsinstellingen, met tegenpostgegevens. Hoewel volledige gegevens pas sinds kort beschikbaar beginnen te komen, heeft de Verordening al wel de kwaliteit van het gedeelte betreffende de overheidssector in de financiële rekeningen van de Monetaire Unie verbeterd en een gunstige uitwerking gehad op de statistieken betreffende overige niet-financiële sectoren in het eurogebied door middel van het gebruik van de tegenpostgegevens. Deze gegevens zullen deel uitmaken van de eurogebiedrekeningen op kwartaalbasis betreffende institutionele sectoren wanneer deze in 2007 beschikbaar gaan komen (zie hieronder).

II EUROGEBIEDREKENINGEN BETREFFENDE INSTITUTIONELE SECTOREN

II.1 INLEIDING

106. Binnen de definities en het conceptuele kader van het ESR 95, verschaffen de rekeningen betreffende institutionele sectoren veelomvattende gegevens betreffende de niet-financiële en financiële transacties van elke institutionele sector. Zij geven een compleet beeld van de economische bedrijvigheid, van de productie tot de generering en het gebruik van inkomen voor consumptie of besparingen, vervolgens van transacties in kapitaalgoederen, tot als laatste de netto kredietverlening of kredietneming en de overeenkomstige aankoop van financiële activa of het aangaan van financiële verplichtingen, met details aangaande de instrumenten en, in sommige gevallen, de tegenposten. De rekeningen betreffende institutionele sectoren verschaffen tevens financiële balansen die de activa en passiva aangeven, en rekeningen die de transacties afstemmen met de mutaties in de balansen. De resultaten, en dan met name die voor de sectoren niet-financiële vennootschappen en huishoudens, zijn van onschatbare waarde voor de economische analyse en voorspellingen. Het binnen een coherente structuur bij elkaar brengen van bijna alle op basis van het ESR-95-kader verzamelde gege-

vens, zowel de economische als de financiële, bevordert de accuraatheid en consistentie van de gegevens, en op die manier hun nut. Het ESR 95 voorziet in rekeningen betreffende institutionele sectoren, maar alleen met jaarlijkse frequentie, waardoor hun waarde voor de analyse van de conjunctuur en de projecties zeer beperkt is. De ECB en de Europese Commissie, daarbij ondersteund door recente Gemeenschapswetgeving, zijn dienovereenkomstig gezamenlijk bezig met de ontwikkeling van rekeningen betreffende institutionele sectoren op kwartaalbasis, en streven ernaar voorjaar 2007 publiceerbare resultaten te bieden.

107. Binnen het gehele samenstel van rekeningen registreren de financiële rekeningen de kredietnemings- en kredietverleningstransacties van economische sectoren, en de balansen registreren hun uitstaande kredietneming en kredietverlening, met een afstemming tussen cumulatieve transacties en mutaties in de balans. De ECB publiceert sinds 2001 met kwartaalfrequentie gedeeltelijke financiële rekeningen en balansen voor het eurogebied. In hun huidige vorm tonen de kwartaalgegevens de belangrijkste financiële beleggings- en financieringsactiviteiten van de niet-financiële sectoren (niet-financiële vennootschappen, huishoudens en de overheid) en van verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen, en op die manier verbeteren zij de monetaire-beleidsanalyse en geven zij steun aan de analyse en voorspellingen met betrekking tot met name de huishoudens en niet-financiële vennootschappen. Van de financiële rekeningen van de Monetaire Unie kan eveneens gebruik worden gemaakt voor de analyse van zaken met betrekking tot de financiële stabiliteit, waarvoor gegevens betreffende de transacties en balansposities van de economische sectoren relevant zijn. Ten slotte verschaffen zij een kader waarbinnen gegevens met een hogere frequentie, met name de monetaire statistieken en de statistieken betreffende de betalingsbalans, de uitgaven van effecten en de overheidsfinanciën kunnen worden beoordeeld en op consistentie getoetst. Hun nut zal zeer worden vergroot als zij kunnen worden geïntegreerd met consistente niet-financiële rekenin-

gen voor de institutionele sectoren zoals beschreven in sectie 11.4.

11.2 BRONNEN VOOR FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE MONETAIRE UNIE OP KWARTAALBASIS

108. Het ESR 95 bepaalt dat EU-lidstaten financiële rekeningen dienen op te stellen in de vorm van gedetailleerde overzichten van financiële transacties en van financiële activa en uitstaande verplichtingen tegen marktwaarde, samen met een afstemming van de twee in een herwaarderingsrekening en in wat wordt genoemd de overige mutaties in het volume van de activarekening. Het ESR 95 specificeert vijf economische hoofdsectoren (niet-financiële vennootschappen, S.11; financiële instellingen, S.12; overheid, S.13; huishoudens, S.14; en instellingen zonder winstoogmerk t.b.v. huishoudens, S.15). S.12 en S.13 worden verder onderverdeeld in subsectoren.

109. De lidstaten zijn krachtens het ESR 95 verplicht alleen financiële rekeningen samen te stellen met een jaarlijkse frequentie. Een Richtsnoer (ECB/2002/7) bepaalt desalniettemin dat de nationale centrale banken in het eurogebied nationale financiële-rekeningsgegevens betreffende de niet-financiële sectoren en tevens verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen op kwartaalbasis aan de ECB moeten doen toekomen. Bijna alle nationale centrale banken kunnen hier nu aan voldoen. De nationale centrale banken moeten gegevens verschaffen vanaf einde 1997. De gegevens arriveren veel langzamer dan de eurogebiedstatistieken van de ECB die, hoewel op tijd en goed geschikt voor de met de financiële rekeningen van de Monetaire Unie verband houdende behoeften, slechts een deel van de benodigde informatie verschaffen.

110. Door de gegevens van haar MFI-balansstatistieken en de nationale financiële rekeningen samen te voegen is de ECB in staat kwartaalgegevens betreffende financiële transacties en balansen voor niet-financiële sectoren in het eurogebied samen te stellen die, hoewel nuttig,

in termen van dekking en tijdigheid nog enige verbetering behoeven.

111. De sectie hieronder geeft een samenvatting van de gegevens zoals die thans worden gepresenteerd. Een nieuw Richtsnoer (ECB/2005/13 tot wijziging van ECB/2002/7) verbetert, met ingang van april 2006, de tijdigheid van 130 naar 110 dagen vanaf het einde van het kwartaal, en zal te zijner tijd de publicatie van eurogebiedaggregaten binnen 120 dagen vanaf het einde van het kwartaal mogelijk maken. Dit Richtsnoer vereist de samenstelling van complete nationale financiële rekeningen op kwartaalbasis (met volledige dekking van de financiële activa- en passivacategorieën en met volledige dekking van de institutionele sectoren en de rest van de wereld) voor zowel financiële balansen als transactiegegevens. Bepaalde gegevens betreffende tegenpostsectoren, thans nog geheel afwezig in de meeste nationale financiële rekeningen, zullen in stappen tot april 2008 beschikbaar komen. Naast enkele andere verbeteringen houdt het wijzigingsrichtsnoer rekening met recente Gemeenschapswetgeving betreffende de financiële rekeningen van de overheid, en specificeert het vereisten in het geval van uitbreiding van het eurogebied.

11.3 DE BELANGRIJKSTE FINANCIËLE ACTIVA EN PASSIVA VAN NIET-FINANCIËLE SECTOREN EN VAN VERZEKERINGSINSTELLINGEN EN PENSIOENFONDSEN

11.3.1 DOOR SECTOREN AANGEHOUDEN FINANCIËLE ACTIVA

112. Onder kortlopende financiële beleggingen vallen voornamelijk het door de niet-financiële sectoren in het eurogebied aangehouden ruime geld (M3), met daarnaast bepaalde kortlopende vorderingen op andere sectoren in het eurogebied. De als langlopende financiële beleggingen geclassificeerde deposito's zijn die met een vaste looptijd van langer dan 2 jaar en die met een opzegtermijn van meer dan 3 maanden. Verzekeringstechnische reserves vertegenwoordigen vorderingen op levensverzekeringsinstellingen en pensioenfondsen. Samen met langerlopende (d.w.z. gewoonlijk langer dan 1

jaar) schuldbewijzen, genoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen (anders dan MMF's), vormen zij een belangrijke component van de langerlopende financiële beleggingen van huishoudens.

113. De MFI-balansstatistieken verschaffen gegevens die worden gebruikt om de door de niet-financiële sectoren in het eurogebied aangehouden geld en deposito's en aandelen/participaties in MMF's te schatten. Deposito's van niet-banken (voor dit doel kunnen de niet-financiële sectoren niet afzonderlijk worden geïdentificeerd) bij banken buiten het eurogebied worden deels geschat op grond van de betalingsbalansstatistieken. Aangehouden schuldbewijzen en aandelen (zowel directe aanhoudingen als indirecte aanhoudingen via beleggingsfondsen) zijn lastiger in kaart te brengen gezien de moeilijkheid de houders van verhandelbare effecten te identificeren. In hun huidige vorm laten de nationale financiële rekeningen op kwartaalbasis toe dat een schatting wordt gemaakt van de totale aanhoudingen door de niet-financiële sectoren in het eurogebied, maar er is geen verdere uitsplitsing van deze aanhoudingen onder de niet-financiële sectoren. Zoals in paragraaf 78 opgemerkt, zullen enige gegevens betreffende dergelijke aanhoudingen beschikbaar komen krachtens Richtsnoer ECB/2005/13.

11.3.2 DE PASSIVA VAN SECTOREN

114. De belangrijkste componenten van aan de niet-financiële sectoren verstrekte financiering zijn effecten, leningen en genoteerde aandelen. De belangrijkste passiva van de niet-financiële sectoren in het eurogebied kunnen betrekkelijk gemakkelijk worden vastgesteld op grond van de eurogebiedstatistieken en de kwartaalgegevens betreffende de nationale financiële rekeningen. De passiva worden, in tegenstelling tot de activa, volledig uitgesplitst naar sector, en leningen en schuldbewijzen worden uitgesplitst naar oorspronkelijke looptijd.

115. Soortgelijke gegevens als die welke reeds bestaan voor de niet-financiële sectoren zijn beschikbaar ten aanzien van verzekeringsinstel-

lingen en zelfstandige pensioenfondsen in het eurogebied. De belangrijkste passiva van deze financiële intermediairs (d.w.z. het netto aandeel van huishoudens in levensverzekeringsreserves en reserves van pensioenfondsen, en vooruitbetalingen van verzekeringspremies en reserves voor uitstaande aanspraken) worden grotendeels geregistreerd als financiële activa van de niet-financiële sectoren. De bedragen verschillen omdat verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen in het eurogebied dit type verplichtingen hebben ten opzichte van tegenhangers buiten het eurogebied, en omdat niet-financiële sectoren in het eurogebied polissen aanhouden bij verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen buiten het eurogebied en tevens netto aandelenkapitaal aanhouden in niet-zelfstandige pensioenfondsen.

11.4 NIET-FINANCIËLE REKENINGEN VAN DE INSTITUTIONELE SECTOREN

116. De financiële rekening is de laatste in de reeks rekeningen die transacties tussen institutionele sectoren registreren. De som van de in de financiële rekening opgenomen transacties dient gelijk te zijn aan de sluitpost die van de vermogensoverdrachtenrekening wordt overgeboekt, namelijk de netto kredietverlening of netto kredietneming, die de uitkomst is van alle niet-financiële transacties van de respectieve sector. Zoals hierboven reeds opgemerkt, bepaalt het ESR 95 dat deze gegevens dienen te worden verstrekt, maar alleen met jaarlijkse frequentie. De ECB en de Commissie werken thans gezamenlijk aan de ontwikkeling van niet-financiële rekeningen op kwartaalbasis uitgesplitst naar institutionele sectoren, die bij de financiële rekeningen zullen aanhaken; de eerste resultaten zullen naar verwachting voorjaar 2007 worden gepubliceerd. Het vereiste kwartaalgegevens te verschaffen betreffende de niet-financiële rekeningen van institutionele sectoren wordt geschraagd door recente Gemeenschapswetgeving (Verordening (EG) nr. 1161/2005, aangenomen in juli 2005). De eerste gegevens die krachtens deze Verordening werden verstrekt kwamen in januari 2006 beschikbaar, samen met gegevens voor kwartalen

vanaf begin 1999. Na een overgangperiode waarin enkele gegevens, om de belasting voor de lidstaten te beperken, niet hoeven te worden gerapporteerd, vereist de Verordening de verstrekking van een volledig samenstel rekeningen, van de productierekening tot de vermogensoverdrachtenrekening, samen met de gerelateerde sluitposten of beknopte statistieken (bruto en netto toegevoegde waarde, bedrijfswinst, besteedbaar inkomen, besparingen enz.). De gegevens dienen na een overgangperiode te worden verstrekt binnen 90 dagen na het eind van het kwartaal waarop zij betrekking hebben. Voor gegevens ten aanzien van de sectoren huishoudens en ondernemingen biedt de Verordening een derogatie voor lidstaten met een bbp van minder dan 1% van het EU-totaal: Luxemburg en de tien nieuwe lidstaten met uitzondering van Polen profiteren van deze derogatie. De Verordening vereist in eerste instantie geen tegenpostgegevens, maar deze worden wel als een latere ontwikkeling gezien.

12 STATISTIEKEN BETREFFENDE BETALINGSEN EFFECTENAFWIKKELSYSTEMEN

117. Het Eurosysteem heeft de statutaire taak de goede werking van het betalingsverkeer te bevorderen en verschaft voor dit doel betalings- en effectenafwikkelingsfaciliteiten. Het Eurosysteem heeft tevens een algemene toezichtsrol ten aanzien van betalingsystemen, die van cruciaal belang zijn voor de goede werking van het monetaire beleid. De ECB heeft met name grote interesse in het gebruik van verschillende betalingsmiddelen (contant geld, bankrekeningen, credit cards en debit cards, elektronische portemonnee's enz.) en in betalingen tussen banken. De ECB is tevens geïnteresseerd in effectenafwikkelingsystemen aangezien het Eurosysteem deze gebruikt voor de verrekening van kredietoperaties. Daarnaast is het voor de ECB belangrijk de financiële-marktintegratie in het eurogebied te kunnen volgen. Bij het uitvoeren van deze operationele functies, en de toezichtsfunctie bij betalingssystemen, verzamelt het Eurosysteem een grote hoeveelheid gegevens, waarvan een groot aantal worden gepubliceerd in

een jaarlijks verschijnend verslag betreffende betalings- en effectenafwikkelingsystemen in de Europese Unie (het zogeheten *Blue Book*). In nauwe samenwerking met de nationale centrale banken is de ECB recentelijk een project gestart om de consistentie van de gegevens binnen de gehele Europese Unie te verbeteren en al deze gegevens in één database onder te brengen.

13 STATISTISCHE ASPECTEN VAN UITBREIDING VAN HET EUROGEBIED

118. Momenteel maken 13 EU-lidstaten geen deel uit van het eurogebied. Elk van deze landen, en elke toekomstige EU-lidstaat, kan zich echter eens aansluiten. Wanneer dit gebeurt, is het belangrijk de kwaliteit van de eurogebiedstatistieken te bewaren, en dus zullen deze landen op statistisch terrein goed voorbereid moeten zijn voor toetreding. Het is tevens noodzakelijk, zoals de toetreding van Griekenland in 2001 heeft aangetoond, dat historische gegevens kunnen worden geleverd voor het eurogebied in zijn uitgebreide samenstelling om de groeicijfers te kunnen berekenen voorbij het tijdstip van uitbreiding, en om consistente tijdreeksen voor economische modelbouw en voorspellingen en toekomstgerichte beleidsanalyse te verschaffen. Hier wordt echter natuurlijk niet gesuggereerd dat het resultaat ten volle zal weergeven wat de positie zou zijn geweest als het eurogebied inderdaad groter zou zijn geweest op het beschouwde tijdstip. Bovendien zullen bepaalde referentiestatistieken betreffende het eurogebied zoals het was op het tijdstip waarop de gegevens betrekking hebben altijd nodig blijven, ondanks de hiaten die hierin ontstaan door de successieve uitbreidingen.

119. Waar de gegevens voor het eurogebied eenvoudigweg de som van de nationale gegevens zijn, is alles wat nodig is om in te spelen op de uitbreiding volledig vergelijkbare nationale gegevens voor de nieuw deelnemende landen. Waar de eurogebiedaggregaten niet de eenvoudige som van nationale gegevens zijn (zoals het geval is bij de monetaire en betalingsbalans- en de internationale-investeringspositiestatistie-

ken, en bij de financiële rekeningen) vereisen veranderingen in de samenstelling van het eurogebied historische gegevens met een voldoende mate van geografische en sectorale gedetailleerdheid om de noodzakelijke consolideringen mogelijk te maken; en zowel de bestaande eurogebiedlidstaten als de nieuwe toetredende landen dienen deze te verstrekken. Bovendien zou, gezien het opnemen van de gegevens betreffende chartaal geld in de MFI-balansstatistieken, en de gelegde verbindingen met de instrumenten, looptijden en sectoren, het aan de lidstaten opgelegde vereiste gegevens te verstrekken die de constructie van eurogebiedaggregaten voor vroegere data of perioden met betrekking tot elke mogelijke samenstelling van het eurogebied mogelijk maken, een zeer grote rapportagelast betekenen op monetaire en betalingsbalanssterrein. In de praktijk zijn historische gegevens geconstrueerd op *best estimate*-basis voor het begin van de monetaire unie, waarbij, toen Griekenland zich aansloot bij het eurogebied, de gegevens op basis van de rapportageregelingen werden aangevuld met gegevens uit andere bronnen (bijvoorbeeld internationale bancaire statistieken van de BIB). Na de uitbreiding van de Europese Unie in 2004, en in het licht van de waarschijnlijke verdere uitbreidingen van het eurogebied, hebben de ECB en de nationale centrale banken recentelijk overeenstemming bereikt over de belangrijkste beginselen en implementatiemaatregelen voor een geharmoniseerde verzending van historische gegevens, zij het dat zij zich bewust zijn dat incidenteel schattingen noodzakelijk zullen blijven.

14 DE UITWISSELING VAN STATISTISCHE GEGEVENS

120. De uitwisseling van statistische gegevens binnen het ESCB en met Europese en internationale organisaties vereist een snel, robuust en veilig gegevensuitwisselingsstelsel. Het ESCB heeft zulke faciliteiten om gegevensbestanden in beide richtingen tussen de ECB en de nationale centrale banken uit te wisselen, waarbij gebruik gemaakt wordt van een speci-

aal daarvoor opgezet telecommunicatienetwerk en een boodschappen-*format* dat bekend staat onder de naam GESMES/TS (SDMX-EDI), en dat in de internationale statistische gemeenschap op brede schaal wordt gebruikt voor de uitwisseling van gegevens en metagegevens, met inbegrip van statistische structuren, definities en codelijsten. Door middel van dit *format* kunnen ook statistische databases gemakkelijk worden geïntegreerd in netwerken en gegevensbestandontvangst- en verzendsystemen. Nieuwe gegevensverzamelingen kunnen gemakkelijk worden geïncorporeerd. Hetzelfde *format* wordt door de ECB gebruikt voor de uitwisseling van statistische gegevens met Eurostat en met internationale organisaties (voornamelijk de BIB en het IMF). Moderne op de SDMX-ML-standaarden gebaseerde technologieën worden eveneens gebruikt voor de verspreiding van statistische gegevens via het internet. De ECB werkt ten aanzien van het SDMX-initiatief nauw samen met de BIB, Eurostat, het IMF, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Verenigde Naties en de Wereldbank, om efficiëntere processen voor het uitwisselen en delen van statistische gegevens en metagegevens te ontwikkelen.

15 PUBLICATIE- EN HERZIENINGSBELEID

121. Het is het beleid van de ECB om, zonder vertrouwelijke informatie betreffende individuele rapporterende instellingen of andere entiteiten te onthullen, de statistieken volledig en snel te publiceren, met een beschrijving van hun aard, bron, dekking en conceptuele fundering. De website van de ECB bevat alle statistieken voor het eurogebied en al het beschrijvende materiaal, samen met een scala van relevante nationale statistieken en koppelingen naar de websites van centrale banken waarop deze en gedetailleerdere nationale gegevens te vinden zijn. Het hoofdstuk “Statistieken voor het eurogebied” in het Maandbericht van de ECB en het *Statistics Pocket Book* bevatten eveneens uitgebreide tabellen en (in het geval van het Maandbericht) artikelen en kaders die de statistieken van de ECB nader beschrijven. Veel van de ge-

gevens worden eerst op vooraangekondigde tijdstippen gepubliceerd in een persbericht (zie Bijlage 1).

122. De meeste statistische reeksen worden herzien. Het kan zijn dat fouten in de ruwe gegevens moeten worden gecorrigeerd, en gegevens met een hoge frequentie worden vaak in het licht van latere vollediger gegevens herzien (bijvoorbeeld de reguliere herzieningsronde ten aanzien van de maandelijkse betalingsbalans van het eurogebied bij de ontvangst van volledige kwartaalgegevens), en methodologische verbeteringen kunnen af en toe nopen tot een herziening van eerdere gegevens. Het is het beleid van de ECB om herzieningsrondes van tevoren aan te kondigen, volledige documentatie te geven ten aanzien van de herzieningen, hun omvang en patroon te blijven bestuderen, en waar mogelijk, tegen redelijke kosten, eerdere gegevens te herzien.

123. Op een groeiend aantal statistische terreinen heeft de ECB (net als de Europese Commissie) het proces voor de controle van de kwaliteit van de statistieken geformaliseerd door periodieke rapporten te vereisen die verschillende aspecten van de kwaliteit op systematische wijze onder de loep nemen. Dergelijke rapporten zijn gepubliceerd op het terrein van de statistieken betreffende de betalingsbalans en de internationale investeringspositie (momenteel krachtens artikel 6 van Richtsnoer ECB/2004/15), en zijn tevens vereist krachtens de Richtsnoeren met betrekking tot financiële kwartaalrekeningen (ECB/2002/7, zoals gewijzigd door ECB/2005/13) en statistieken betreffende overheidsfinanciën (ECB/2005/5). Het Richtsnoer met betrekking tot monetaire en bancaire statistieken (ECB/2003/2, zoals gewijzigd door ECB/2005/4), dat eveneens betrekking heeft op uitgaven van effecten en OFI's, bepaalt dat centrale banken moeten toezien op de kwaliteit van de bij de ECB ingediende gegevens. De Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de opstelling van niet-financiële kwartaalrekeningen per institutionele sector legt de lidstaten verplichtingen op ten aanzien van kwaliteitsnormen en vereist

van de Commissie dat zij binnen vijf jaar nadat de Verordening van kracht is geworden verslag doet van de gegevenskwaliteit aan het Europees Parlement en de Raad.

124. Bij de publicatie van statistieken en het herzien van gegevens na publicatie coördineert de ECB haar acties met de nationale centrale banken en, waar nodig, met Eurostat. Het doel is de meest actuele gegevens te verschaffen, en daarbij tussen de verschillende statistische terreinen en in de loop der tijd zo veel mogelijk de consistentie te behouden.

16 RECHTSINSTRUMENTEN VAN DE ECB TEN AANZIEN VAN STATISTIEKEN

125. Artikel 5 van de Statuten en Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad verschaffen het juridisch kader voor de statistische werkzaamheden van de ECB. Verdere rechtsinstrumenten zoals voorzien in artikel 34 en artikel 14.3 van de Statuten leggen een uit de (krachtens artikel 2 van Verordening nr. 2533/98 vastgestelde) referentierapportagepopulatie afgeleide rapportagepopulatie specifieke gegevensvereisten op, of instrueren nationale centrale banken (of andere statistische instellingen) over welke gegevens zij aan de ECB dienen toe te sturen, en in welke vorm, wanneer en hoe. ECB-Verordeningen zijn gericht tot rapporterende instellingen (de “rapportageplichtigen”) en zijn rechtstreeks van toepassing in de deelnemende lidstaten. ECB-Richtsnoeren zijn bindend voor leden van het Eurosysteem, met inbegrip van de ECB zelf. ECB-Aanbevelingen zijn niet bindend, maar kunnen worden gebruikt om statistische instellingen in deelnemende lidstaten, die gegevens verschaffen ook al zijn zij geen centrale banken, in kennis te stellen van de door de ECB gehanteerde statistische vereisten. Het doel van Kennisgevingen is informatie te verschaffen. Een overzicht van de rechtsinstrumenten van de ECB die thans van kracht zijn is op de volgende bladzijde te vinden.

MONETAIRE STATISTIEKEN EN STATISTIEKEN BETREFFENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN EN MARKTEN

Verordening (22 november 2001) met betrekking tot de geconsolideerde balans van de sector monetaire financiële instellingen (ECB/2001/13), ([PB L333, 17.12.01](#)).

Verordening (21 november 2002) houdende wijziging van Verordening ECB/2001/13 (ECB/2002/8), ([PB L330, 06.12.02](#)).

Verordening (18 september 2003) houdende wijziging van Verordening ECB/2001/13 (ECB/2003/10), ([PB L250, 02.10.03](#)).

Verordening (20 december 2001) met betrekking tot statistieken van door monetaire financiële instellingen ten aanzien van huishoudens en niet-financiële vennootschappen gehanteerde rentetarieven op deposito's en leningen (ECB/2001/18), ([PB L010, 12.01.02](#)).

Verordening (16 december 2004) tot wijziging van Verordening ECB/2001/13 en Verordening ECB/2001/18 (ECB/2004/21), ([PB L371, 18.12.04](#)).

Richtsnoer (6 februari 2003) inzake bepaalde statistische rapportagevereisten van de Europese Centrale Bank en de rapportageprocedures voor statistische informatie van de nationale centrale banken met betrekking tot monetaire en bancaire statistieken (ECB/2003/2), ([PB L241, 26.09.03](#)).

Richtsnoer (13 februari 2004) tot wijziging van Richtsnoer ECB/2003/2 (ECB/2004/1), ([PB L083, 20.03.04](#)).

Richtsnoer (15 februari 2005) tot wijziging van Richtsnoer ECB /2003/2 (ECB/2005/4), ([PB L109, 29.04.05](#)).

Kennisgeving van de Europese Centrale Bank betreffende het opleggen van sancties wegens inbreuken op statistische rapportageverplichtingen inzake de balans (2004/C195/10), ([PB C195, 31.07.04](#)).

STATISTIEKEN BETREFFENDE DE BETALINGSBALANS EN AANVERWANTE EXTERNE STATISTIEKEN

Richtsnoer (16 juli 2004) betreffende de statistische rapportagevereisten van de Europese Centrale Bank met betrekking tot betalingsbalansstatistieken en statistieken betreffende de internationale investeringspositie en het template van de internationale reserves (ECB/2004/15), ([PB L354, 30.11.04](#)) (de hiermee verband houdende Aanbeveling is ECB/2004/16), ([PB C292, 30.11.04](#)).

FINANCIËLE REKENINGEN

Richtsnoer (21 november 2002) betreffende de statistische rapportagevereisten van de Europese Centrale Bank met betrekking tot financiële kwartaalrekeningen (ECB/2002/7), ([PB L334, 11.12.02](#)).

Richtsnoer (17 november 2005) tot wijziging van Richtsnoer ECB/2002/7 (ECB/2005/13), ([PB L030, 02.02.06](#)).

STATISTIEKEN BETREFFENDE OVERHEIDSFINANCIËN

Richtsnoer (17 februari 2005) inzake de statistische rapportagevereisten van de Europese Centrale Bank en de procedures voor het uitwisselen van statistische gegevens binnen het Europees Stelsel van centrale banken op het gebied van statistieken betreffende overheidsfinanciën (ECB/2005/5), ([PB L109, 29.04.05](#)).

Richtsnoer (3 februari 2006) tot wijziging van Richtsnoer ECB/2005/5 (ECB/2006/2), ([PB L040, 11.02.06](#)).

STATISTISCHE GEHEIMHOUDING

Richtsnoer (22 December 1998) betreffende de gemeenschappelijke regels en minimumnormen ter bescherming van het vertrouwelijke karakter van de statistische gegevens die door de ECB worden verzameld, daarin bijgestaan door de nationale centrale banken (ECB/1998/NP28), ([PB L055, 24.02.01](#)).

BIJLAGE I

DE FREQUENTIE EN TIJDIGHEID VAN PUBLICATIE VAN GEAGGREGEEDE STATISTIEKEN VOOR HET EUROGEBIED

De ECB publiceert een breed scala van statistieken door middel van maandelijkse en driemaandelijkse persberichten en in het hoofdstuk “Statistieken voor het eurogebied” in het Maandbericht van de ECB, dat normaliter op de tweede donderdag van de maand wordt gepubliceerd. Nadere details over de hieronder vermelde statistieken kunnen eveneens worden gevonden in het statistisch deel van de website van de ECB (www.ecb.int).

Monetaire ontwikkelingen in het eurogebied (elke maand gepubliceerd, op de 19de werkdag na het einde van de maand waarop zij betrekking hebben).

Statistieken betreffende MFI-rentetarieven (elke maand gepubliceerd, op de 30ste werkdag volgend op het einde van de maand waarop zij betrekking hebben).

Statistieken betreffende uitgiften van effecten in het eurogebied (elke maand gepubliceerd, rond de 20ste kalenderdag van de tweede maand volgend op het einde van de maand waarop zij betrekking hebben).

Statistieken betreffende de betalingsbalans in het eurogebied (elke maand, tussen de 21ste en 29ste kalenderdag van de tweede maand volgend op het einde van de maand waarop zij betrekking hebben).

Statistieken betreffende de betalingsbalans in het eurogebied, met inbegrip van een geografische uitsplitsing; internationale investeringspositie van het eurogebied (elk kwartaal gepubliceerd, rond 4 maanden na het kwartaal waarop zij betrekking hebben).

Internationale investeringspositie van het eurogebied, met inbegrip van een geografische uitsplitsing (elk jaar gepubliceerd, rond 10½ maand na de jaarulultimo waarop deze betrekking heeft).

Internationale reserves en liquiditeit in vreemde valuta (elke maand gepubliceerd, op de laatste werkdag volgend op het einde van de maand waarop de gegevens betrekking hebben).

Financiering en financiële beleggingen van de niet-financiële sectoren in het eurogebied; de belangrijkste financiële activa en passiva van verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen (elk kwartaal gepubliceerd, rond 4½ maand na het kwartaal waarop zij betrekking hebben).

Statistieken betreffende beleggingsfondsen in het eurogebied (elk kwartaal gepubliceerd, rond 3½ maand na het kwartaal waarop zij betrekking hebben).

Kwartaalstatistieken betreffende overheidsfinanciën in het eurogebied (elk kwartaal gepubliceerd, rond 4½ maand na het kwartaal waarop zij betrekking hebben).

Statistieken op jaarbasis betreffende overheidsfinanciën in het eurogebied (elk jaar gepubliceerd, rond 4½ maand na het einde van het jaar waarop zij betrekking hebben).

Aanvullende algemene economische statistieken voor het eurogebied ten aanzien van huizenprijzen (elk half jaar gepubliceerd, rond 4 maanden na de periode waarop zij betrekking hebben), arbeidsmarktindicatoren (elk kwartaal gepubliceerd, tussen 2 tot 4 maanden na de periode waarop zij betrekking hebben), de kapitaalvoorraad in het eurogebied (elk jaar gepubliceerd, rond 1½ jaar na het jaar waarop zij betrekking hebben) en seizoengecorrigeerde HICP's voor het eurogebied (elke maand gepubliceerd, na de publicatie door Eurostat van de niet gecorrigeerde maandelijkse HICP-reeks, rond 18 dagen na de maand waarop zij betrekking hebben).

BIJLAGE 2

BESCHIKBAARHEID VAN GEGEVENS

Het eurogebied bestaat vanaf januari 1999. Desalniettemin zijn door de ECB, met de hulp van de nationale centrale banken, voor analytische en onderzoeksdoeleinden veel statistische reeksen samengesteld die eerdere ontwikkelingen aangeven in wat het eurogebied is geworden, en nieuwe vereisten voor statistieken hadden vaak betrekking op vroegere gegevens (niet altijd tot het begin van 1999), zo veel mogelijk op een vergelijkbare basis. Deze Bijlage specificeert tot hoe ver terug bepaalde sleutelreeksen voor het eurogebied in zijn huidige samenstelling beschikbaar zijn. Aangezien de statistieken voor het eurogebied echter in de loop der tijd over het algemeen gedetailleerder en veelomvattender zijn geworden, hoeft het feit dat een gegevensverzameling beschikbaar is vanaf, bijvoorbeeld, 1994, niet te betekenen dat ook alle details die thans in het Maandbericht van de ECB worden gepubliceerd ook zo ver terug beschikbaar zijn. Bovendien zijn de vroegere gegevens, vaak samengesteld op grond van niet-geharmoniseerde bronnen die voor andere doeleinden waren opgezet, gewoonlijk van mindere kwaliteit dan de latere gegevens en daar niet geheel mee vergelijkbaar.

Deze Bijlage heeft betrekking op aggregaten voor het eurogebied. Op gegevens betreffende individuele lidstaten, die voor langere of kortere perioden beschikbaar kunnen zijn, wordt hier niet ingegaan.

MONETAIRE STATISTIEKEN EN STATISTIEKEN BETREFFENDE FINANCIËLE INSTELLINGEN EN MARKTEN

MFI-balans – maandgegevens vanaf eind september 1997 (met inbegrip van Griekenland vanaf maart 1998).

Monetaire aggregaten (M1, M2-M1 en M3) – maandgegevens vanaf januari 1980 (met minder betrouwbare voor onderzoeksdoeleinden samengestelde gegevens vanaf 1970).

“Bancaire” kredietverschaffing – maandgegevens vanaf januari 1983.

Beleggingsfondsen (anders dan geldmarktfondsen) – balansen op kwartaalbasis vanaf eind 1998.

Uitgiften van effecten (schuldbewijzen) – bruto en netto uitgiften: maandgegevens vanaf januari 1990; uitstaande bedragen: maandgegevens vanaf december 1989.

Uitgiften van effecten (genoteerde aandelen) – bruto en netto uitgiften: maandgegevens vanaf januari 1999; uitstaande bedragen: maandgegevens vanaf december 1998.

MFI-rentetarieven – maandgegevens betreffende 6 deposito- en 4 beleningsrentetarieven uit niet-geharmoniseerde nationale bronnen vanaf januari 1996.

MFI-rentetarieven – maandgegevens betreffende de huidige geharmoniseerde reeksen (45 indicatoren: 31 ten aanzien van nieuwe contracten, 14 ten aanzien van uitstaande bedragen) vanaf januari 2003.

Geldmarktrentetarieven, rendementen op overheidsobligaties, aandelenmarktindexcijfers – maandgegevens vanaf januari 1994.

STATISTIEKEN BETREFFENDE DE BETALINGSBALANS EN AANVERWANTE EXTERNE STATISTIEKEN

Lopende rekening en de belangrijkste componenten – kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 1980; maandgegevens vanaf januari 1997.

Financiële rekening – maandgegevens vanaf januari 1998.

Geografische uitsplitsing van de betalingsbalans – kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 2003.

Monetaire presentatie van de betalingsbalans – kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 2000, maandgegevens vanaf maart 2003.

Internationale investeringspositie – jaargegevens vanaf einde 1997 (voor 1997 en 1998 alleen netto posities); kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 2004.

Geografische uitsplitsing van de internationale investeringspositie – jaargegevens vanaf einde 2002.

Internationale reserves en liquiditeit in vreemde valuta – maandgegevens vanaf december 1999 (officiële reserves alleen vanaf december 1998).

Effectieve wisselkoers (EER) van de euro (nominaal en reëel) – vanaf 1993; de nominale EER tegenover de EER-23-groep is dagelijks beschikbaar, en reële EER's zijn maandelijks of driemaandelijks beschikbaar afhankelijk van de deflator; tegenover de EER-42-groep worden zowel de nominale als de reële EER, gebaseerd op alleen consumptieprijsindexcijfers, maandelijks berekend.

STATISTIEKEN BETREFFENDE OVERHEIDSFINANCIËN

Ontvangsten en uitgaven (belangrijkste componenten), tekort/overschot, tekort-schuldaanpassing, schuld (belangrijkste componenten) – jaargegevens vanaf 1991.

Ontvangsten en uitgaven (belangrijkste componenten), tekort/overschot – kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 1999.

Schuld en tekort-schuldaanpassing (belangrijkste componenten) – kwartaalgegevens vanaf het eerste kwartaal van 2000.

FINANCIËLE EN NIET-FINANCIËLE REKENINGEN

Belangrijkste financiële activa en passiva van de niet-financiële sectoren – kwartaalgegevens vanaf het vierde kwartaal van 1997.

Belangrijkste financiële activa en passiva van verzekeringsinstellingen en pensioenfondsen – kwartaalgegevens vanaf het vierde kwartaal van 1997.

Besparingen, investeringen/beleggingen en financiering (per sector) – jaargegevens vanaf 1990.

ALGEMENE ECONOMISCHE STATISTIEKEN

Aanvullende algemene economische statistieken voor het eurogebied (zie Bijlage 1) – gegevens vanaf 1996 of daarvoor.

BIJLAGE 3

ENIGE VERWIJZINGEN

GEMEENSCHAPSWETGEVING

Protocol betreffende de Statuten van het ESCB en van de ECB.

Protocol betreffende de procedure bij buitensporige tekorten.

Protocol betreffende de convergentiecriteria.

Verordening (EG) nr. 2223/96 van de Raad inzake het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen in de Gemeenschap (het ESR 95).

Verordening (EG) nr. 2533/98 van de Raad met betrekking tot het verzamelen van statistische gegevens door de Europese Centrale Bank.

Verordening (EG) nr. 1221/2002 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot niet-financiële kwartaalrekeningen van de overheid.

Verordening (EG) nr. 501/2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende financiële kwartaalrekeningen van de overheid.

Verordening (EG) nr. 1222/2004 van de Raad betreffende de berekening en indiening van gegevens over de driemaandelijke overheidsschuld.

Verordening (EG) nr. 1161/2005 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de opstelling van niet-financiële kwartaalrekeningen per institutionele sector.

ORGANISATIE VAN STATISTISCHE WERKZAAMHEDEN

Memorandum of Understanding¹ on economic and financial statistics between the Directorate General Statistics of the European Central Bank and the Statistical Office of the European Communities (Eurostat).

OVERIG

Balance of Payments Manual¹ (5de editie, 1993; Internationaal Monetair Fonds).

Herziening van de vereisten voor algemene economische statistieken (ECB, december 2004).

ECB Maandbericht – het hoofdstuk “Statistieken voor het eurogebied” (het nummer van december 2005).

¹ Geen Nederlandse versie beschikbaar

ISSN 1725183-4

9 771725 183002